

ISSN 1407-9321

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA

19. — 25. oktobris

**Valdība
nosaka
skolēnu skaitu
10. klasē**

2. lappusē

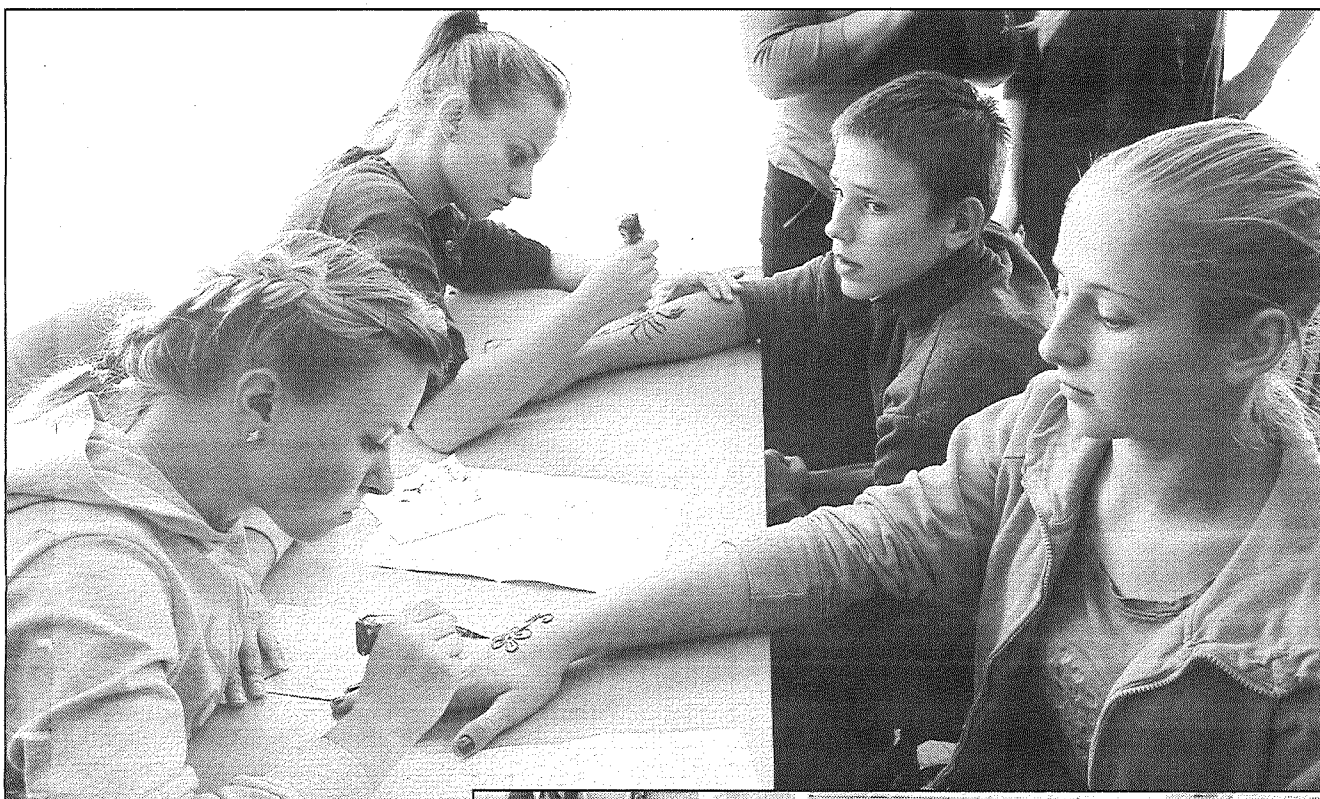
**Latgalē
apgūti miljoniem
Eiropas
naudas**

4. lappusē

**Ko tu zini
par āboliem**

10. lappusē

Atver profesijas durvis

● Karjeras nedēļā, kurā iesaistījās Preiļu, Aglonas un Vārkavas novada mācību iestāžu audzēkņi, notika daudzveidīgi pasākumi, iepazīstoties ar nākotnes profesijām. Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma struktūrvienībā "Preiļi" skolēni tika iepazīstināti ar piedāvātajām mācību programmām, kā arī piedalījās paraugdemonstrējumos. Attēlā: notiek izglītības programmas "Skaistumkopšanas pakalpojumi" paraugdemonstrējumi "Hennas zīmējumi".

Ar pasākumu – diskusiju "Atver profesijas durvis Preiļos", kas notika 12. oktobrī Preiļu Valsts ģimnāzijā, sākās Preiļu novada karjeras nedēļa, kas visā Latvijā risinās līdz 16. oktobrim. Diskusijā piedalījās 5. — 12. klašu skolēni no Preiļu, Aglonas, Vārkavas novada vispārīgajām skolām. Pasākumu atklāja Preiļu novada domes priekšsēdētājs vietnieks Lauris Pastars un novada izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskijs. Uzrunās tika uzsvērts, ka karjeras nedēļas pasākumi sniedz iespēju katram jauniešiem iepazīt dažādas profesijas, gūt ieskatu arī tajās jomās, kuras nav no tām populārākajām, bet ikdienā ir nepieciešamas un interesantas, ka viņi varēs tikties ar dažādu amatu pārstāvjiem, apmeklēt uzņēmumus, klātienē vērot darbu, uzdot jautājumus un saņemt atbildes. Karjeras nedēļas vadmotīvs ir "Atver profesijas durvis", galveno uzmanību veltot nākotnes profesijas iepazīšanai

atraktīvā un radošā veidā.

Preiļu novada domes deputāte Ineta Liepniece pastāstīja par karjeras iespējām vietējā pašvaldībā. Skolēni varēja iepazīties arī ar Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma struktūrvienības "Preiļi" piedāvāto izglītības programmu iespējām, noklausīties Daugavpils Universitātes karjeras konsultantes Mārites Kravales-Pauniņas lekciju "Karjeras vadības prasmes ikdienā".

Noslēgumā dalībnieki varēja iepazīties ar karjeras nedēļā piedāvātajām aktivitātēm. Karjeras nedēļu Preiļu novadā rīkoja Preiļu novada dome sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru un citiem sadarbības partneriem, kuru vidū ir Preiļu, Aglonas un Vārkavas novada skolas, Preiļu bērnu un jauniešu centrs, vēstures un lietišķās mākslas muzejs, galvenā bibliotēka, Preiļu un Riebiņu novada tūrisma informācijas centrs. Karjeras nedēļu Preiļu novadā koordinē novada izglītības pārvaldes karjeras konsultants Viktors Boļšakovs. Viņš pastāstīja, ka šāda nedēļa vienlaikus risinās 20 Latvijas pilsētās un novados un ka to atbalsta Eiropas Komisijas programma Erasmus + Karjeras konsultēšanas un informācijas tīkla "Euroguidance" ietvaros. Karjeras nedēļas laikā jauniešiem ir iespēja ne vien iepazīt un plānot savu nākotnes nodarbošanos, tikties ar dažādu profesiju pārstāvjiem, bet arī piedalīties radošajās darbnīcās un laimēt balvas.

PREIĻU vēstures un lietišķās mākslas muzejs karjeras nedēļas ietvaros skolu jauniešiem piedāvāja iepazīties ar pamatekspozīcijām "Preiļi gadsimtu spoguļos" un "Mūžs virpas aplots", aplūkot izstādes "Aicina mārga – Jasmuižas T[eklite]" un "Jāzeps Baško", kas ļauj plašāk ieskatīties dažādu profesiju pārstāvju darba ikdienā, pašiem kaut ko izgatavot no māla, izveidot lidmodeli, piedalīties izglītojošās spēlēs.

Turpinājums 9. lappusē.

ZIŅAS

Kursi piena lopkopības ganāmpulka un gaļas liellopu ganāmpulka pārraudzībā

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Preiļu nodaļa novembrī plāno rīkot kursus B metodes pārrauga darba tiesību iegūšanai un kvalifikācijas paaugstināšanai gaļas šķirņu govkopībā un piena šķirņu govkopībā.

Kā informē LLKC Preiļu nodaļas uzņēmējdarbības konsultante Jolanta Augšpūle, interesentiem gaļas liellopu pārraudzībā mācības plānotas novembrī, ja savlaicīgi tiks nokomplektēta 10 līdz 20 klausītāju grupa. Mācības notiks Preiļu konsultāciju birojā, Raiņa bulvārī 21b. Mācību tēmas: gaļas šķirņu liellopu audzēšanas un ganāmpulka atražošanas principi; Izmaiņas dzīvnieku, ganāmpulka, novietņu reģistrācijas un pārraudzības dokumentu aizpildīšanā; Perspektīvās šķirnes, to vērtējums. Ciltsdokumentu kārtošana. Dzīvnieku ēdināšana.

Vairāk informācijas un pieteikšanās pie LLKC Preiļu nodaļas uzņēmējdarbības konsultantes Jolantas Augšpūles pa tālruni 26788681.

Savukārt LLKC Preiļu konsultāciju biroja lopkopības konsultante Zīta Briška informē, ka kursi piena lopkopības ganāmpulku pārraudzībā tāpat paredzēti novembrī Preiļu konsultāciju birojā, Raiņa bulvārī 21b. Mācību tēmas: Piena šķirņu liellopu audzēšanas un ciltsdarba pamati; Izmaiņas dzīvnieku, ganāmpulka, novietņu reģistrācijas un pārraudzības dokumentu aizpildīšanā; Piena kvalitāti ietekmējošie faktori. Slaukšanas iekārtu testēšana un pareiza ekspluatācija; Govju infekcijas slimību uzraudzības plāns. Plašākas informācijas saņemšanai zvanīt Zītai Briškai pa tālruni 29458781.

Aicina piedalīties asins donoru dienā Aglonā un apmeklēt mobilo mamogrāfu

22. oktobrī no pulksten 9.00 līdz 12.00 Valsts asinsdonoru centrs (VADC) rīko asins donoru dienu Aglonas kultūras namā, Somersetas ielā 34.

Iestājoties aukstākam laikam, palielinājies to cilvēku skaits, kuri dažādu vīrusu saslimšanu dēļ nevar ziedot asinis. Pirms asins ziedošanas asinsdonoru centrs aicina rūpīgi izvērtēt savu veselības stāvokli, jo asinis var ziedot tikai vesels cilvēks. Šobrīd vairāku grupu asinis nav pietiekamā daudzumā.

Valsts asinsdonoru centrs informē, ka no šī gada 1. jūlija tika uzsākti bezskaidras naudas norēķini ar donoriem. Tas nozīmē, ka kompensācija zaudētā asins un asins komponentu apjoma atjaunošanai nākamajā dienā pēc asins ziedošanas tiek ieskaitīta donora bankas kontā. Donoriem laicīgi jāatver bankas konts bezskaidras naudas saņemšanai. Donori bez bankas konta asinis ziedot nevarēs.

Izmeļošāku informāciju par asins ziedošanu var uzzināt, zvanot pa bezmaksas informatīvo tālruni 8000 0003 un mājas lapā www.donors.lv.

Savukārt sievietes tiek aicinātas veikt krūšu izmeklējumus tuvāk savai dzīvesvietai – Veselības Centrs 4 mobilajā mamogrāfā, kas ieradīsies 19. un 20. novembrī Aglonā, Somersetas ielā 34, stāvlaukumā pie kultūras centra un darbosies no pulksten 11.20.

Sievietēm, kuras ir saņēmušas uzaicinājuma vēstuli no Nacionālā veselības dienesta, valsts skrīninga programmas ietvaros izmeklējums ir bez maksas (uzaicinājuma vēstule ir derīga divus gadus kopš iesūtīšanas datuma).

Ar ģimenes ārsta vai ārstējoša ārsta norikojumu, kuram NAV līgumattiecību ar Nacionālo veselības dienestu, izmeklējums ir PAR MAKSU.

Pieraksts notiek pa telefoniem 67142840 un 27866655 (lūgums sagatavot personas kodu un tālruna numuru).

NACIONĀLĀS ZINĀS

Saeimas komisija atbalsta grozījumus likumā, kas paredz sadalīt AS "Latvijas Gāze"

Vakar, 15. oktobrī, Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija lēma virzīt uz Saeimu pirmajā lasījumā apstiprināt grozījumus Enerģētikas likumā, kas paredz sadalīt AS "Latvijas Gāze" (LG), ziņo LETA. Komisija uzskatīja ekonomikas ministres Danas Reiznieces-Ozolas ziņojumu par grozījumiem Enerģētikas likumā un to nepieciešamību. Tāpat viedokli par grozījumiem likumā puda LG valdes priekšsēdētājs Aigars Kalvītis, kurš neiebilda pret LG sadalīšanu, bet puda vēlmi, lai likumā paredz ilgāku LG sadalīšanas termiņu. Saeimas komisija lēma iesniegtos likuma grozījumus virzīt apstiprināšanai Saeimā pirmajā lasījumā, taču mēneša laikā Saeimas komisija gaidīs priekšlikumus grozījumiem likumā, ko izskatīt pirms apstiprināšanas otrajā lasījumā. Saeima grozījumus Enerģētikas likumā pirmajā lasījumā skatīs nākamnedēļ, 22. oktobrī. Jau ziņots, ka līdz 2017. gada 3. aprīlim vertikāli integrētajam uzņēmumam "Latvijas Gāze" ir pienākums izveidot divus juridiski neatkarīgus uzņēmumus — viens pildīs pārvades sistēmas operatora un uzglabāšanas sistēmas operatora pienākumus, otrs īsteno dabasgāzes sadales sistēmas operatora un tirgotāja funkcijas, paredz šī gada 15. septembrī valdībā atbalstītie grozījumi Enerģētikas likumā. Par minētajiem grozījumiem vēl būs jālemj Saeimā. Opozīcijā esošajai partijai «Saskaņa» ir bažas, ka Ekonomikas ministrijas (EM) piedāvātais dabasgāzes kompānijas «Latvijas Gāze» sadalīšanas modelis atgādina bankas «Citadeles» pārdošanas shēmu. Tas izstrādāts kāda «investora» interesēs, tikai piesedzot to ar Latvijas patērētāju interesēm, pastiprina fakts, ka EM piedāvā ar likuma spēku nostiprināt īpašus izņēmumus attiecībā uz «finanšu institūciju» vai tās izveidotu kompāniju, kura būs iegādājusies «Latvijas Gāzes» akcijas.

Mediķus gaida visai interesantas algu izmaiņas

Pagājušajā nedēļā Saeima nodeva izskatīšanai parlamenta komisijās 2016. gada valsts budžeta likumprojektu. Mediķu vērtējums par šo dokumentu paketi ir visai skarbs — tas ir valsts izmērdēšanas budžets. Nākamgad veselības aprūpes nozare saņems vēl mazāku finansējumu. No nepietiekami finansētās veselības aprūpes sistēmas lielākie cietēji ir un būs valsts iedzīvotāji, kuriem ir mazākie ienākumi. Pēc starptautiskiem datiem Latvijā ir vissliktāk pieejamā veselības aprūpe Eiropas Savienībā. Pat 20-30% no tiem iedzīvotājiem, kuriem ir vidēji ienākumi, nevar atļauties veselības aprūpes pakalpojumus, jo vidējie ienākumi Latvijā ir diezgan zemi. Nākamgad iecerētas interesantas izmaiņas mediķu atalgojumā: mūsu algas paliks tagadējā apjomā, bet sanitāri pelnīs vairāk nekā līdz šim. Abu šo kategoriju darbinieki algas dienā saņems līdzīgu algu, jo mūsu algas plānots atstāt līdzšinējā līmenī, bet sanitāru algas iecerēts kāpināt. Šādā griezumā valsts budžeta izstrāde nosaucama par idiotisku. Nav pareizi, ka zemākas kvalifikācijas personāls piedzīvo algu pieaugumu, bet māsas un ārsti saņems to pašu summu. Patlaban mūsu un ārstu algas ir ļoti nekonkrētspējīgas, salīdzinot ar citās nozarēs strādājošo atalgojumu. Ārsts, kurš vienā darba vietā strādā 40 stundas nedēļā, uz papīra saņem 846 eiro, kas ir aptuveni tāda pati summa, kāda ir vidējā alga Latvijā. Turklāt uz rokas šī ārstu saņemta summa ir par aptuveni trešdaļu mazāka. Savukārt attīstītākās valstīs pieņemts, ka ārstu vidējai algai jābūt divreiz lielākai par tautsaimniecības vidējo algu, jo tas palīdz noturēt dakterus nozarē. Patlaban vidējā alga Latvijā ir 815 eiro, un būtu normāli, ja ārsti algas dienā saņemtu aptuveni 1600 eiro. Budžeta projektu un saistītās likuma izmaiņas galīgajā lasījumā Saeima vērtēs 30. novembrī.

Kas iztulko bēgļu teikto?

Latvijā ierodoties patvēruma meklētājiem, ļoti aktuāls kļūst tulku jautājums. Lai gan vēlme ir prioritāri uzņemt cilvēkus ar svešvalodu zināšanām, piemēram, angļu vai krievu, visticamāk, tomēr bez arābu valodas saziņā neiztik. Un pārliecības par to, vai šādi tulki atradīsies pietiekamā skaitā, nav. Arābu valodas tulkus patlaban sagatavo tikai Latvijas Universitātē (LU), un uzņemšana šajā programmā notiek trijos gados vienu reizi, pie tam nelielu grupu. Šogad uzņemti 15 studenti. Runājot par to, vai būs arābu valodas tulki, kas varēs strādāt jau ar pirmajiem bēgļiem, kas ieradīsies Latvijā, asociētais profesors Jānis Priede atzīst — teorētiski tādi būtu, bet jautājums, cik no viņiem ir palikuši Latvijā, jo par piedāvāto atalgojumu nereti jaunie speciālisti nav gatavi strādāt.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 00701018.
Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tālr. 29410268 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem — 65307058.
Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piekdien).

Nau vērts dzīties pakal taureņiem. Labāk parūpējies par savu dārzu, un tie paši pie tevis atlidos.

Valdība apstiprina minimālo skolēnu skaitu 10. klases atvēršanai

Valdība otrdien, 13. oktobrī, atbalstīja Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) izstrādātos priekšlikumus par minimālo skolēnu skaitu 10. klases atvēršanai.

Novada pilsētās — Aizkrauklē, Alūksnē, Balvos, Bauskā, Cēsīs, Dobelē, Gulbenē, Krāslavā, Kuldīgā, Limbažos, Līvānos, Ludzā, Madonā, Ogrē, PREIĻOS, Saldū, Siguldā, Smiltēnē, Talsos, Tukumā, Valkā — jau no nākamā mācību gada, uzņemot vispārējās vidējās izglītības programmās, būs jābūt ne mazāk kā 18 skolēniem 10. klasē vai vismaz 48 skolēniem 10.12. klasē kopā. Šādi paši nosacījumi attieksies uz izglītības iestādēm Ādažu, Babītes, Carnikavas, Garkalnes, Iecavas, Ikšķiles, Inčukalna, Ķekavas, Lielvārdes, Mārupes, Olaines, Ozolnieku, Salaspils, Saulkrastu un Stopiņu novados.

Lielāks skolēnu skaits būs jānodrošina izglītības iestādēs republikas pilsētās, kur 10. klases kopumā jābūt ne mazāk kā 22 skolēniem vai vidusskolas posmā — vismaz 58 skolēniem.

Novadu izglītības iestādēs turpmākos divus mācību gadus tiks noteikti pār-

ejas nosacījumi. Proti, 2016./2017. un 2017./2018. mācību gadā 10. klasē minimālajam skolēnu skaitam jābūt ne mazākam par 10 skolēniem 10. klasē vai vismaz 27 skolēniem 10.12. klasē kopā. Savukārt no 2018. gada 1. septembra novadu vidusskolās 10. klases atvēršanai nepieciešamais minimālais skolēnu skaits būs 12 skolēni 10. klasē vai vismaz 32 skolēni 10.-12. klasē.

IZM skaidro, ka, koncentrējot vispārējo vidējās izglītības ieguvī lielākās vidusskolās, kas var nodrošināt kvalitatīvu un modernu izglītību, jo īpaši, dabaszinātņu priekšmetos, šie noteikumi veicinās kvalitatīvas izglītības pieejamību un resursu efektīvu izmantošanu.

«Noteikumu mērķis ir veidot tādu vidusskolu tīklu, kur skolas spēj nodrošināt kvalitatīvu izglītību, kur izglītības pakalpojumi ir pieejami un kurš ir izmaksu efektīvs,» norāda izglītības un zinātnes ministre Māriete Seile (V), piebilstot, ka mazās vidusskolās no-

drošināt mācības ir ievērojami sarežģītāk un dārgāk.»

Minimālā nepieciešamā skolēnu skaita noteikšanai veikti aprēķini par to, lai ar pieejamajiem resursiem nodrošinātu kvalitatīvas izglītības ieguves iespējas.

«Šāds tiesiskais regulējums veicinās pašvaldību kā izglītības iestāžu dibinātāju atbildīgu lēmumu pieņemšanu

par savas pilsētas vai novada izglītības iestāžu tīkla turpmāko attīstību Latvijā pastāvošās demogrāfiskās situācijas apstākļos,» piebilst IZM. Valdībā apstiprinātais noteikumu projekts nosaka kārtību un kritērijus,

kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības iestādēs un speciālajās pirmsskolas izglītības grupās un atskaitīti no tām, un obligātās prasības pārceļšanai uz nākamo klasi. Tajos līdztekus citiem grozījumiem noteikti arī nepieciešamie atbalsta pasākumi reemigrējušajiem bērniem un pagarināts laiks izglītības programmas apguvei ģimenē līdz 6. klasei.

No 395 vidusskolām, kas atrodas Latvijā, 31 vidusskolā vispār neeksistē 10. klase. No vidusskolām, kur nav 10. klases, 11 skolas atrodas Rīgā. Visā Latvijā 60 vidusskolās pērn tikai viens bērns kārtoja fizikas eksāmenu, 60 skolās viens bērns kārtoja ķīmijas eksāmenu.

Straujuma: pastāv bažas par veselības ministra darba metodēm

Veselības ministram Guntim Belēvičam ir jāseko līdzīviem paziņojumiem un rīcībām, lai sabiedrībai nerodas bažas, ka viņam ir kādi citi nodomi, nevis nodoms sakārtot nozari, telekanāla LNT raidījuma «900 sekundes» teica Ministru prezidente Laimdota Straujuma, ziņo LETA.

Straujuma atzina, ka pastāv bažas par ministra darba metodēm. Vaicāta, vai pēc tam, kad vairāki ministra paziņojumi zināmā mērā «satricinājuši» sabiedrību, viņam būtu jāatkāpjas, premjere kon-

krētu atbildi nesniedza. Viņa izteicās, ka negrib biedēt ministru, kamēr viņš atrodas ārmērē. «Redzēsīm. Esmu runājusi, ka vispirms jāizvērtē piedāvājumi saskaņā ar realitāti [...]. Idejas, kuras ministrs pauž sabiedrībai, bieži nav izdiskutētas speciālistu vidū,» teica Straujuma, piebilstot, ka tāpēc paredzējusi tikties ar nozares organizācijām, lai izrunātu, kur ir problēmas.

Straujuma arī sacīja, ka uzticas Belēvičam, bet seko viņa darbam uzmanīgāk nekā citu ministru. «Viņš ir ļoti aktīvs un dara tādus pasākumus, kas jāveic, bet šajās aktīvajās reizēm parādās apšaubāmi pasākumi,» teica premjere.

Viņa arī atklāja, ka ir informēta par vairākām, pagaidām sabiedrībai neatklātām, ministra plānotām reformām veselības nozarē. Viņa atteicās nosaukt, kas tieši ir plānots, norādot, ka tiksies ar ministrijas valsts sekretāri, lai iegūtu pilnīgu informāciju. Pēc tam Straujuma būtu gatava plašāk komentēt piedāvājumus.

Veselības ministram drīzumā beigsies pielāde valsts noslēpumam. Straujuma sacīja, ka nav ne pārliecināta, ne nepārliecināta, ka tā tiks piešķirta arī turpmāk. Viņa gan piebilda, ka bez pielādes turpināt darbu ir ļoti sarežģīti — jebkuram ministram.

Izmešu testu izmaiņu dēļ no tirgus var pazust automašīnas ar dizeļa dzinēju

Sasteigtas un vispārēji stingras izmaiņas gāzu izmešu pārbaudēs Eiropas Savienībā (ES) pēc tam, kad atklājās Vācijas autobūves koncerna «Volkswagen» (VW) krāpniecības shēma, varētu sadārdzināt automašīnas ar dizeļa dzinēju tik ļoti, ka ražotājiem būs jāpārtrauc to pārdošana, pirmsdien brīdināja Eiropas Automašīnu ražotāju asociācija (ACEA).

«Automašīnu rūpnieki piekrit, ka izmešiem ir tuvāk jāatspoguļo reālās vides apstākļi, un ir gadiem ilgi aicinājuši izteikt priekšlikumus,» asociācijas paziņojumu citēja ziņu aģentūra «Reuters».

«Tomēr ir svarīgi virzīties tā, lai ļautu ražotājiem plānot un īstenot nepieciešamās izmaiņas, nekaitējot dizeļa nozīmei

kā vienam no galvenajiem pilāriem ogļskābās gāzes izmešu mērķu saņemšanai nākotnē,» ACEA uzsvēra.

Automašīnas ar dizeļa dzinēju salīdzinājumā ar benzīna dzinēja spēkratiem var radīt mazāk ogļskābās gāzes, kas ir galvenais siltumnīcas efekta izraisītājs. Eiropas Komisija ir pastiprinājusi spiedienu uz autorizotājiem, lai panāktu vienošanos par straujāku un lielāku dizeļa izmešu samazinājumu, ņemot vērā sabiedrības dusmas par VW automašīnās uzstādīto programmatūru, kas ļauj krāpties gāzu izmešu pārbaudēs.

ES valstu valdību amatpersonas pagājušajā nedēļā tikās Briselē, lai mēģinātu pārvarēt strupceļu plāniem ieviest izmešu mērījumus reālā vidē,

nepaļaujoties uz laboratoriju testiem, ar kuriem var viegli manipulēt. Gaidāms, ka reālās vides testi tiks sākti nākamā gada sākumā, bet pirmie rezultāti gaidāmi 2017. gada nogalē.

«ACEA turpina uzsvērt, ka pārbažu termiņiem un apstākļiem ir jāņem vērā tehniskā un ekonomiskā realitāte pašreizējos tirgos, pieļaujot saprātīgu pārejas laiku, lai piemērotu reālus braukšanas apstākļu izmešu mērījumus visām jaunajām automašīnām. Bez reālistiska termiņa un apstākļiem daži modeļi ar dizeļa dzinēju var praktiski kļūt nepieejami savas dārdzības dēļ, liekot ražotājiem tos izņemt no pārdošanas,» kas skars gan patērētājus, gan darbavietas, brīdināja ACEA.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Latgales uzņēmēji Norvēģijā meklēja sadarbības partnerus un jaunus produkcijas noieta tirgus

● Latgales reģiona uzņēmējus pārstāvošo nevalstisko organizāciju pārstāvji un uzņēmēji darba vizītē Norvēģijas galvaspilsētā Oslo apmeklēja seminārus, klausījās lekcijas par uzņēmējdarbības vidi.

Oktobra sākumā grupa Latgales reģiona uzņēmēju un uzņēmēju pārstāvošo nevalstisko organizāciju dalībnieku darba vizītē apmeklēja Norvēģijas galvaspilsētu Oslo. Vizīti rīkoja Latgales plānošanas reģions sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecību Norvēģijā un tā tika organizēta ar mērķi popularizēt Latgales reģiona ražotāju produkciju un radīt tai jaunus noieta tirgus.

Kā informē Latgales plānošanas reģionā, braucienā piedalījās 15 dalībnieki no dažādām organizācijām, kas pārstāv Latgales uzņēmēju intereses un kas apvienojušies biedrībās. Pasākums notika Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas projekta "Reģionālās politikas aktivitāšu īstenošana Latvijā un reģionālās attīstības pasākumu izstrādē" ietvaros sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecību Norvēģijā.

Lai iegūtu zināšanas par specifisku sadarbību ar Norvēģiju, biznesa iespējām šajā valstī, par tirgošanos un preču nosūtīšanu uz Norvēģiju, būvniecības kvalitāti un standartiem, tika apmeklēti vairāki semināri. Tika iegūta plaša informācija par kolektīvajiem līgumiem un atalgojuma nosacījumiem tekstila un apģērba šūšanas nozarē strādājošajiem. Tāpat Latgales uzņēmēji apalā galda diskusijā ar Norvēģijas Būvniecības federāciju un Norvēģijas Rūpniecības federāciju apsprieda sadarbības

iespējas būvniecības, tekstila un metālapstrādes nozarēs.

Vizītes laikā Latgales uzņēmēji tikās arī ar potenciālajiem sadarbības partneriem Norvēģijā. Norvēģu puses uzņēmējus interesēja mūsu reģiona uzņēmēju piedāvājumi, tika uzsāktas sarunas par turpmāko sadarbību.

Latvijas uzņēmējus savā rezidencē uzņēma Latvijas vēstnieks Norvēģijas karalistē Indulis Ābelis. Savā uzrunā viņš izteica gandarījumu par Latgales biznesa pārstāvju vizīti Norvēģijā. Viņš tāpat pauda cerību, ka šī vizīte būs pamats veiksmīgai sadarbībai nākotnē.

Brauciena noslēgumā Latgales plānošanas reģiona uzņēmējdarbības centrs, biedrība "Latgales aparātūves tehnoloģiskais centrs" un Oslo International Hub noslēdza savstarpēju vienošanos par turpmāko sadarbību uzņēmējdarbības attīstībai abos reģionos.

Kā atzīmē Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes priekšsēdētāja Alina Gendele, šāda vienošanās nākotnē palīdzēs mūsu uzņēmējiem veidot ciešākus biznesa kontaktus ar norvēģu uzņēmējiem, veicinās sadarbības iespējas un radīs noieta tirgu.

Starp brauciena dalībniekiem bija arī uzņēmējs no Preiļu novada — SIA "Firma Jata" valdes loceklis Vilhelms Veleckis. Šim šūšanas uzņēmumam jau sen izveidojusies cieša sadarbība ar Skandināvijas valstu partneriem, tāpēc "Novadnieks" lūdz izteikt viedokli, cik produktīvs bijis brauciens un kā veidojas sadarbība.

Uzņēmējs atzina, ka projekta ietvaros

rikotā brauciena galvenā vērtība ir Latgales uzņēmēju redzesloka paplašināšana. Ņemot vērā savu aptuveni desmit gadus ilgo pieredzi strādāt ar skandināviem, viņš uzsvēra, ka ir maldīgi cerēt ar vienu šādu vizīti nodibināt produktīvu sadarbību un atrast partnerus būvniecības, tekstila vai jebkurā citā jomā — apakšā jābūt nopietnam sagatavošanas darbam. Norvēģija ir turīga un pārtikusī valsts, uzņēmējdarbības jomā viņiem visa kā ir pietiekami, tāpēc viņu uzņēmēji labprāt uzklusa informāciju, paņem koordinātes, bet par mums atcerēsies, iespējams, pēc gada, varbūt neatcerēsies nemaz.

"Ja interese ir nopietna, tiek prasītas līdzšinējo sadarbības partneru adreses, lai būtu iespējams sazināties un pārbaudīt informāciju, tiek pamatīgi pārbaudīti," stāsta uzņēmējs. "Sadarbības lietas ātrāk un veiksmīgāk iet uz priekšu, ja kāds mūsu novadnieks ilgi dzīvo Norvēģijā, ir iemantojis autoritāti un sniedz rekomendāciju. "Firma Jata" līdzšinējā pieredze sadarbībā ar skandināvu uzņēmējiem ilgst jau desmit gadus un ir pozitīva. Jūtamies droši, jo tie ir vieni uzticamākajiem partneriem, kas vienmēr pilda līguma nosacījumus."

Kopumā brauciens bijis labs ar to, ka Latgales uzņēmējiem dota iespēja klausīties lekcijas un saņemt informāciju par uzņēmējdarbības vidi Norvēģijā. Valsts institūciju pārstāvji analizējuši, kā notiek bizness, tāpēc mūsu pašu ziņā ir, ko no uzzinātā uzskatīt par derīgu izmantošanai, teica V.Veleckis.

Konkursā godinās reģiona uzņēmumus piecās nominācijās

No 1. oktobra Latgales plānošanas reģiona (LPR) Latgales uzņēmējdarbības centrs (LUC) ar LPR attīstības padomes atbalstu organizē konkursu "Latgales reģiona uzņēmēju gada balva 2015". Konkursa mērķis ir apzināt un godināt Latgales plānošanas reģiona uzņēmējus, kuri aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību Latgales reģionā, kā arī veicināt Latgales plānošanas reģiona uzņēmēju atpazīstamību, popularizējot labas uzņēmējdarbības prakses piemērus Latgalē.

Konkurss paredz godināt uzņēmumus piecās nominācijās – Lielākais nodokļu maksātājs, Lielākais darba devējs, Sociāli atbildīgs uzņēmums, Gada lauksaimnieks un Gada jaunais komersants.

LPR attīstības padomes priekšsēdētāja Alina Gendele aicina visus aktīvi līdzdarboties konkursa norisē, jo tiesības izvirzīt pretendētus tiek dotas jebkuram iedzīvotājam, organizācijai, uzņēmumu kolektīvam, komersantam, biedrībai, iestādei un pašvaldībai.

Konkurss norisinās jau otro gadu un pērn konkursa uzvarētāji tika izvēlēti no 30 pieteikto pretendentu skaita. Apbalvošana notika Latvijas valsts svētku dienā 18. novembrī. Atgādinām, ka nominācijā "Lielākais nodokļu maksātājs" balvu saņēma akciju sabiedrība "Preiļu siers" — viens no lielākajiem piena pārstrādes uzņēmumiem valstī, lielākais siera ražotājs un eksportētājs Latvijā, kur nodarbināti vidēji 300 strādājošie, 95% produkcijas tiek eksportēta, vienīgais populārās siera šķirnes "Čedars" ražotājs Latvijā un Baltijā.

Nomināciju "Sociāli atbildīgs uzņēmums" saņēma SIA "Z-Light" no Līvā-

niem, kas darbojas augsto tehnoloģiju jomā, ražojot optiskās stikla šķiedras. Uzņēmums vairāku gadu garumā Līvānu novadā ir lielākais mecenāts jauniešu izglītības jomā, kopš 2004. gada uztur stipendiju fondu jauniešu studijām.

Šogad izsludinātā konkursa nolikums ir papildināts ar noteikumu punktu, kas liedz 2014. gada uzvarētājiem pieteikt savu dalību tajā pašā konkursa nominācijā.

Konkursa nolikums un pieteikšanās anketas ir skatāmas un lejuplādējamas Latgales reģiona portālā www.latgale.lv, kā arī reģiona pašvaldību mājas lapās. Aizpildītas anketas līdz 30. oktobrim ir jānogādā Latgales plānošanas reģiona Latgales uzņēmējdarbības centrā Daugpīli, Saules ielā 15 (LV-5401) personīgi, pa pastu vai sūtīt elektroniski uz e-pasta adresi luc@latgale.lv.

L.Kirillova

Hei, bruo! Latgalīt, puordzeivuosim vysu...

Kopš jūlija sācis darboties Latvijas Zemes fonds, kas valsts vārdā pērk īpašnieku zemi, no kuras tie nolēmuši atbrīvoties. Kādu iemeslu dēļ tādi lēmumi tiek pieņemti, lai paliek katra paša ziņā. Galvenais, ka tiek gādāts par zemes vērtības saglabāšanu un uzlabošanu, jo valsts to tālāk pārdod vai iznomā lauksaimnieciskās darbības veicējiem. Apkopotā informācija liecina, ka nepilnu četru mēnešu laikā Latvijas Zemes fonds saņēmis 296 pārdošanas pieteikumus, visvairāk — aptuveni trešdaļa — nāk no Latgales. Tas nozīmē, ka gandrīz simts zemes īpašnieku Latgalē nolēmuši — viss, es tālāk tā nevaru, lai valsts ņem un saimnieko manā zirņu tīrumiņā. Nebūs kaimiņam par kartupeļu vagošanu jāmaksā, nebūs jāar un jāecē. Par ietaupīto naudu var darzenus iegādāties tirgū tik, ka pa desmit gadiem neapēdis.

Kas saka, ka Latgale šādā veidā tikai iet uz galu, iznīkst, krietni maldās. Lieta tāda, ka pašlaik notiek krasas pārmaiņas. Pārmaiņas ne tikai sabiedrībā, bet ekonomikā, tajā skaitā arī lauksaimniecībā kopumā. Nesen "Novadnieka" rakstījām par tepat Preiļu tuvumā notikušo semināru, kura gaitā no plašas apkārtnes sabraukušos zemniekus izglītoja, kā strādāt ar moderno tehniku, kā regulēt arklus, lai arums būtu perfekts un zemei veselīgs. Iespējams, ka rakstam pievienotajās fotogrāfijās to nevarēja isti pamanīt, bet sāls bija tajā, ka zemnieki uz semināru bija ieradušies ar traktoriem — jauniem, moderniem, jaudīgiem. Piekabinātie piecu un septiņu lemešu arkli vienā paņēmiņā apvērsa rugājus vairāku metru platumā. Ticiet, iespējams grandiozs, ko nav iespējams salīdzināt ar bāleliņu arājiņu un viņa zirzīņa vilkto arklu un pat ne ar sagrabējušo kolhozu laiku traktoriņu piemājas lauciņā.

Zemei ir jāstrādā, jādara tas, ko daba tai no iesākuma laikiem noteikusi — jādiedzē rudzu un kviešu asni, jāaudzē apaļi un miltaini kartupeļu bumbuļi, jārupējas par kraukšķīgām kāpostu galviņām un tā tālāk. Varbūt beidzot gana mocīt mūsu barotāju ar latvāņiem, zirgskābenēm, kārkliem, alkšņiem un vēja pluīnītām smilgām. Tiem zemniekiem, kuriem tie jaudīgie traktori, platie arkli un iespējas, apstrādājama zeme vajag kā ēst. Citādi sanāk, kā parunā par suni uz siena kaudzes — ne pats ēd, ne citam dod. Lai piedod tie lauku ļaudis, kuri pirms divdesmit pieciem gadiem līdz ar brīvības garšu centās izgaršot arī savas zemes piederību. Kādam pieci, kādam — desmit vai piecpadsmit hektāri, pusotra gotiņa, divi bārokļi un desmit vistiņas. Tagad nav tie laiki. Šādai saimniekošanai nav nekāda izdevīguma, vien cilvēku pieradums un vēsturiskā atmiņa, kas neļauj pārcirst dziļi ieaugušās saknes. Paies vēl kāds gadu desmits vai divi, un Latgale līdzināsies citiem novadiem — ar plašiem laukiem upju, ezeru ielokos, bez krūmiem un brīkšņiem. Jau tagad dažā pagastā saimnieko zemnieki, kam ik rudenī aparāmi seši, septiņi simti vai pat tūkstoši hektāru. Viņu rokās ir novada un valsts nākotne, neraugoties uz to, sabrauks tie Strijas bēgli vai mētīs mums likumu.

Ne jau Rīgas politiķu galvās, ne Liepājas uzņēmumos un nebūt ne Ventpsils ostā slēpjas Latvijas dzīvīgums. Tas ir Latgalē, kuras potenciāls ne tuvu nav apjausts. Īstenībā jau mēs paši guļam kā tādi lāči ziemas miegā un laižam iespējas garām vienu pēc otras. Bet iekšā mums ir, oi, cik daudz! Šo trešdien laikraksta "Diena" pirmajā lapā stāstu sēriju "Latvijas lepnums" ievada raksts par Aglonas bazilikas kora skolas veidotāju, pedagogi, diriģenti, ērģelnieci Ievu Lazdāni, kura "nes mūziku laukos un Aglonu pasaulē". No žurnāla "A12" (pozitīvi par cilvēkiem Latgalē un pasaulē) glancētā vāka preti lūkojas aizkalnietis Juris Vucāns — pašvaldības deputāts, jauns uzņēmējs, plašā apkārtnē atpazīstams mūziķis un Latgales patriots. Tie ir tikai divi cilvēki, par kuriem nedēļas laikā pastāstīts plašākai sabiedrībai, bet to varētu darīt katru dienu, jo mums ir, ko rādīt un ar ko lepoties. Citādi to vien dzirdam — ā, jūs no Latgales, jums jau tur grūti...

Jā, ir grūti, bet mēs varam! Tāpēc tik jaukā rudens laiciņā, kāds valdīja šonedēļ, nevajag nokārt degumus, labāk piemiegt pretimnācējam ar aci un teikt virsrakstā liktos vārdus.

Latgales plānošanas reģiona ekspertu forumā analizēja paveikto Eiropas naudas izmantošanā

Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA) Latvijā organizē ekspertu forumu ciklu "Vai ES nauda ir palīdzējusi uzlabot dzīvi reģionos?". Forumi jau notikuši dažādās Latvijas pilsētās visos piecos plānošanas reģionos, pēdējais — Latgales reģiona forums — notika 13. oktobrī Preiļos.

Pasākumu mērķis bija izzināt plānošanas reģionu un pašvaldību pieredzi, īstenojot ES fondu projektus, un izvērtēt sasniegtos rezultātus. Iegūtā informācija, atziņas, finansējuma saņēmēju viedokļi un labās prakses piemēri tiks apkopoti ziņojumā un prezentēti noslēguma konferencē šī gada 12. novembrī Rīgā, kurā tiks aicināti piedalīties Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, plānošanas reģionu, pašvaldību un citu ES fondu īstenošanā iesaistīto iestāžu pārstāvji.

Foruma dalībnieki — Latgales pašvaldību attīstības un plānošanas speciālisti — moderatora un žurnālista Haralda Burkovska vadībā tika aicināti rast atbildes uz būtiskiem jautājumiem: vai ES fondu finansējums ir devis pozitīvu ieguldījumu pašvaldību attīstībā? Vai pašvaldību pakalpojumi iedzīvotājiem ir kļuvuši pieejamāki? Vai dzīves līmenis reģionā ir uzlabojies?

Eiropas Savienības fondu 2007. — 2013. gada plānošanas periodā VRAA administrēja septiņu Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un divu Eiropas Sociālā fonda (ESF) aktivitāšu ietvaros īstenotos pašvaldību un plānošanas reģionu administrāciju projektus. Lai arī katrai aktivitātei bija definēti konkrēti mērķi un nosacījumi, aktivitātes bija vērstas uz dzīves kvalitātes uzlabošanu iedzīvotājiem. Mērķu sasniegšanai, īstenojot 494 VRAA administrētos projektus visā valstī, ieguldīti vairāk nekā 500 miljoni eiro Eiropas fondu naudas, valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu. Cik liela jēga no tā bijusi? Vai cilvēkiem patiešām pakalpojumi kļuvuši pieejamāki un dzīvot ir labāk? Ar kādām problēmām nācies saskarties un ko noteikti vajadzētu ņemt vērā jaunajā ES fondu plānošanas periodā? Meklēt atbildes uz šiem jautājumiem foruma dalībniekus mudināja Haralds Burkovskis.

Latgale pierādīja

Foruma dalībniekus uzrunāja Latgales plānošanas reģiona administrācijas vadītāja **Iveta Maļina-Tabūne**. Viņa atgādināja, ka 2007. — 2013. gada plānošanas perioda sākumā par Latgales iespējām apgūt ES fondu naudu valdija neticība. Pašlaik var secināt, ka reģiona kapacitāte ievērojami augusi, īstenojot daudzi ļoti veiksmīgi un lieli projekti. Svarīga bijusi arī īpašā Latgales programma un piešķirtais finansējums, jo pašvaldības spēja īsā laikā sagatavot kvalitatīvus projektus un tos veiksmīgi īstenot. Tā Latvijā bija pirmā pieredze, ka pašvaldībām ļāva investēt infrastruktūras sakārtošanā. Iveta Maļina-Tabūne uzsvēra, ka par veiksmīgiem darbiem paldies sakāms arī VRAA darbiniekiem, kas palīdzēja, lai projektos būtu maksimāli maz kļūdu un neprecizitāšu. Valsts reģionālās attīstības aģentūru viņa nosauca par pašvaldībām draudzīgāko aģentūru.

Apgūti miljoni

VRAA programmu ieviešanas nodaļas vecākā eksperte **Sarma Liepa** sniedza ieskatu aģentūras administrētajās ES fondu (ESF un ERAF) aktivitātēs un atgādināja skaitļus, kas raksturo Latgales pašvaldību aktivitāti. Piemēram, ERAF fondu aktivitātē par pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras sakārtošanu Latvijā īstenoja 67 projekti par 43 miljoniem eiro, tajā skaitā Latgalē — 11 projekti par pieciem miljoniem eiro; publiskā interneta pieejas

● Latgales reģiona ekspertu forumā "Vai ES nauda ir palīdzējusi uzlabot dzīvi reģionos?" plānošanas speciālisti secināja — Latgalē apgūti 90 miljoni eiro uzlabojuši dzīves kvalitāti gan pilsētās, gan laukos. Foto: L.Kirillova

punktu attīstībai bijuši 75 projekti, tajā skaitā 12 — Latgales pašvaldībās; pilsētas sakārtošanas aktivitātē ieguldīti 252 miljoni eiro 93 projektos, tajā skaitā Latgales pašvaldībās — 29 projekti par gandrīz 86 miljoniem eiro; novadu kompleksai attīstībai Latgalē īstenojami seši projekti no 16, kas realizēti Latvijā kopā; Latgale spējusi īstenot septiņus projektus par 14 miljoniem eiro kā atbalstu ieguldījumiem uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstībā. Aprēķināts, ka 2007. — 2013. gada plānošanas periodā Latgales reģionā apgūti 90,5 miljoni eiro, noslēgumā teica **Sarma Liepa**.

Veiksmes atslēga

Kāda ir projektu veiksmes atslēga? Savu viedokli par to izteica Preiļu novada domes attīstības plānošanas nodaļas speciāliste **Inese Matisāne**. Viņa bija sagatavojusi prezentāciju par Preiļu novada pašvaldības īstenojamiem projektiem, to ietekmi uz pašvaldības attīstību un atbilstību iedzīvotāju vajadzībām.

Aizvadītajā plānošanas periodā paveikts daudz. VRAA administrējusi sekojošus Preiļu novada pašvaldības īstētos projektus:

- ✓ Preiļu novada domes attīstības daļas administratīvās kapacitātes stiprināšana;
- ✓ Preiļu novada pirmsskolas izglītības iestādes "Pasaciņa" filiāles "Auseklītis" 2. un 3. kārtas renovācija;
- ✓ Preiļu novada izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība;
- ✓ Preiļu novada ielu un ceļu infrastruktūras uzlabošana;
- ✓ Gājēju ietves un velosceļa izbūve no Brīvības ielas Preiļos Liču ciema virzienā;
- ✓ Publisko interneta pieejas punktu attīstība Preiļu novadā;
- ✓ Preiļu novada krīzes centra izveide Preiļu novada pansionā.

Preiļu novada dome bijusi kā partneris vairākos pārrobežu projektos, tajā skaitā projektā "Satiksmes sistēmas attīstības iespēju paaugstināšana Latvijas — Igaunijas — Krievijas starptautiskās nozīmes transporta koridoros", "Animatēriju izmantošana Latvijas — Lietuvas pierobežu pašvaldību sociālās vides stiprināšanai", "Inovātievi e-pakalpojumi ūdens apgādes vadībā".

Inese Matisāne minēja arī vairākus projektus no pārrobežu un citām ES struktūrfondu programmām, piemēram, "Veselīga dzīvesveida veicināšana Latvijas un Baltkrievijas pierobežas reģionos", "Ūdens vides aizsardzība un zaļā dzīvesveida

aktivitāšu veicināšana Latvijas un Krievijas pierobežas reģionos", "Ielu vingrošanas laukuma izveide Preiļos", kā arī "Bērnu rotaļu un spēļu laukuma izveide Preiļu pilsētas Celtnieku ielas mikrorajonā".

Reālie ieguvumi iedzīvotājiem

Aiz oficiālajiem un dažreiz sarežģītajiem projektu nosaukumiem slēpjas ievērojamas piesaistītās naudas summas un reāli ieguvumi. Runājot par "Ausekliša" renovāciju, I.Matisāne uzsvēra, ka pēc projekta īstenošanas novadā vairs nav rindu uz bērnu darzu, izveidots bērnu baseins ļauj mazuliem stiprināt veselību, fiziski attīstīties. Šī gada 1. oktobrī "Pasaciņu" apmeklēja 326 bērni, no kuriem 110 — "Auseklīti".

Kopējais ieguldījums novada izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībā ir 3 611 361 eiro, tajā skaitā ERAF finansējums — 2 725 538 eiro. Tas ir bijis viens no apjomīgākajiem un sarežģītākajiem projektiem, jo vienlaikus veikti darbi piecās izglītības iestādēs — Preiļu mūzikas un mākslas skolā, Preiļu Valsts ģimnāzijā, Preiļu 1. pamatskolā, Preiļu 2. vidusskolā un pirmsskolas izglītības iestādē "Pasaciņa". Bez fasāžu siltināšanas un apkārtnes labiekārtošanas darbiem veikta ģimnāzijas ēdināšanas bloka izbūve un iekšdarbi Preiļu 1. pamatskolā, 2. vidusskolā un "Pasaciņā".

Gājēju ietves un velosceļa izbūve no Brīvības ielas līdz Ličiem izmaksājusi 171 164 eiro. Būtiski paaugstināta satiksmes dalībnieku, īpaši gājēju un ritenbraucēju drošība, uzlabota dzīves vides kvalitāte. Savukārt projekta "Preiļu novada ielu un ceļu infrastruktūras uzlabošana" finansējums ir 1 984 592 eiro, tajā skaitā 1 147 522 eiro — ERAF līdzekļi, 59 538 eiro — valsts budžeta dotācija un 777 450 eiro — pašvaldības līdzfinansējums. Ieguvums no tā ir Aizkalnes, Priekuļu, Pelēču ciema iedzīvotājiem, arī preiļiešiem un Liču iedzīvotājiem.

Sabiedrībā pozitīvi tiek vērtēts projekts "Publisko interneta pieejas punktu attīstība Preiļu novadā" — kopējais finansējums 33 362,35 eiro, no kura tikai 15% bija nacionālais līdzfinansējums. Projekts īstenots Preiļu pilsētā, Aizkalnes, Pelēču, Preiļu un Saunas pagastā. Aktīvi tiek izmantotas bezmaksas interneta iespējas. Inese Matisāne pastāstīja, ka sešu mēnešu laikā bijuši 83 404 pieslēgumi, kas projekta īstenošanu pat nedaudz pārsteidz. Pilsētas centrā WiFi ik dienu tiek izmantots vidēji 316 reizes, bet lauku ciematos — vidēji 13 — 15 reizes.

● Par īstenoto projektu ieguvumiem kolēģiem stāstīja Preiļu novada domes attīstības daļas speciāliste Inese Matisāne.

Preiļu pilsētā bezmaksas interneta zona bez aprīkojuma ir pieejama:

- ✓ Preiļu novada kultūras centrā,
- ✓ sociālā dienesta krīzes centrā,
- ✓ Tirgus laukumā 1,
- ✓ Preiļu novada uzņēmējdarbības centrā.

Bezmaksas internets plus datortehnikas aprīkojums pieejams:

- ✓ Preiļu novada domes ēkā,
  - ✓ Aizkalnes tautas namā,
  - ✓ Pelēču pamatskolā,
  - ✓ Saunas pagasta pārvaldē.
- Datortehnikas pieejama iepriekš minēto iestāžu darba laikā.

Ierosinājumi, kas jāņem vērā

Foruma turpinājumā Latgales pašvaldību plānotāji strādāja darba grupās un diskutēja, pievēršot uzmanību problēmām projektu ieviešanas gaitā. Viena no tām skar būvniecības projektu ieviešanu, jo nereti ir tā, ka darbu laikā mainās normatīvie akti. Tas daudz ko sarežģī, jo nepieciešams aktualizēt dokumentus, un patērē daudz laika. Plānotāji secināja, ka loģiski būtu, lai līdz projekta noslēgumam spēkā paliek tie normatīvie akti, kas bijuši projekta sākumā. Tāpat būtu nepieciešama vienota veidlapa, kā jāizskatās izmaiņu aktam, lai pašvaldību speciālistiem nav jālauza galva.

Foruma dalībnieki kā problēmu minēja arī to, ka VRAA gala atskaites izskata pārāk ilgi, dažreiz process ieviešanas gaitā. Projekta gala atskaites izskatīšanai vajadzētu notikt ne ilgāk kā pusgada laikā. Sagatavoja **L.Kirillova**

Pirmdiena, 19. oktobris

LATVIJAS TV 1	6.00 Labrīt novados! 6.30 900 sekundes. 8.40 Degpunktā sestdienā. 9.10 Dzīvīte. 9.45 Televēlaka skatlogs. 10.00 1001 nakts. Seriāls. 11.00 Karambal. Seriāls. 11.30 Patsūms. 22. sērija. 14.00 LNT dienas ziņas. 14.20 Televēlaka skatlogs. 14.35 Bērni un vecāki 2. 2. sērija. 15.40 Nemelo mani! 16.50 Uz mūsu tava Akapulko. Seriāls. 17.50 Zīņas sešos. 18.00 Uz mūsu tava Akapulko. Seriāls. 18.55 Lažas atgriešanās. 11. sērija. 20.00 LNT ziņas. 20.35 1/5 — tranzīta aktualitātes 4. 20.40 Degpunktā. 21.10 Ekstrasensī — detektīvi 3. 22.10 Sasīto lukturu ielas 14. Seriāls. 23.15 Dzimuši policisti 4. Seriāls. 0.10 Dzīvīte. 0.40 Veiksmīgs uzņēmējs. 1.00 Attīstības kods. 1.25 LNT ziņu Top 10. 2.50 900 sekundes. 4.30 Karambal!	1.30 Pasaulē stingrākie vecāki. 2.20 Slepenie sakari 3. Seriāls. 3.00 Komisārs Reksis 5. 2. sērija. 3.50 TV3 ziņas. 15.30 Moderns spriedums. 17.00 Vakara ziņas. 17.50 Precamies! 18.00 Latvijas laiks. 18.05 Precamies! 19.00 Lai runā! 20.00 Laiks. 21.15 Zirnēklis. Seriāls. 23.00 Latvijas laiks. 23.05 Zirnēklis. Seriāls. 23.50 Vakars kopā ar Ivanu Urganu. 0.25 Euronews. 1.00 Nakts ziņas. 1.15 Pozners. 2.05 Strīda ābols. M. f. 3.35 Smieklīgi videoklipi. 3.45 Moderns spriedums. 5.25 Smieklīgi videoklipi.	6.00 NTV rīta agrumā. 7.10 Muhiars atgriežas 2. Seriāls. 8.00 Šodien. 8.05 Lolita. 9.05 Rīts kopā ar Jūliju Vīsocku. 10.00 Šodien. 10.20 Mežsargs. Seriāls. 12.00 Zvērināto tiesa. 13.00 Šodien. 13.20 Zvērināto tiesa. 14.30 Ārkārtējs notikums. 15.00 Izmeklētāju superkomanda. Seriāls. 16.00 Šodien. 16.20 Izmeklētāju superkomanda. Seriāls. 18.00 Runājam un rādām. 19.00 Šodien. 19.40 Šets. Jaunā dzīve. Seriāls. 21.35 Likumīgais skolotājs. Atgriešanās. Seriāls. 23.40 Dienas anatomija. 0.20 Termināls. Seriāls. 2.15 Zvērkāvis 3. Seriāls. 4.00 Es tievāju. 5.05 Advokāts. Seriāls.	ROSSIJA RTR 6.00 Krievijas rīts. 9.55 Par pašu svarīgāko. 11.00 Vēstis. 11.55 Izmeklēšanas noslēpumi. Seriāls. 14.00 Vēstis. 15.00 Skifosovska institūts. Seriāls. 17.00 Vēstis. 18.15 Tiešraide. 19.35 Vietējais laiks. 20.00 Vēstis. 21.00 Gads Toskānā. Seriāls. 23.55 Godīgais detektīvs. 0.55 Gastronomijas veikals "Jeļisejevskijs". 2.15 Cilvēks — ēsmā. Seriāls. 3.50 Tiešraide.
LATVIJAS TV 2	6.00 Labrīt novados! 6.30 900 sekundes. 8.40 Degpunktā sestdienā. 9.10 Dzīvīte. 9.45 Televēlaka skatlogs. 10.00 1001 nakts. Seriāls. 11.00 Karambal. Seriāls. 11.30 Patsūms. 22. sērija. 14.00 LNT dienas ziņas. 14.20 Televēlaka skatlogs. 14.35 Bērni un vecāki 2. 2. sērija. 15.40 Nemelo mani! 16.50 Uz mūsu tava Akapulko. Seriāls. 17.50 Zīņas sešos. 18.00 Uz mūsu tava Akapulko. Seriāls. 18.55 Lažas atgriešanās. 11. sērija. 20.00 LNT ziņas. 20.35 1/5 — tranzīta aktualitātes 4. 20.40 Degpunktā. 21.10 Ekstrasensī — detektīvi 3. 22.10 Sasīto lukturu ielas 14. Seriāls. 23.15 Dzimuši policisti 4. Seriāls. 0.10 Dzīvīte. 0.40 Veiksmīgs uzņēmējs. 1.00 Attīstības kods. 1.25 LNT ziņu Top 10. 2.50 900 sekundes. 4.30 Karambal!	1.30 Pasaulē stingrākie vecāki. 2.20 Slepenie sakari 3. Seriāls. 3.00 Komisārs Reksis 5. 2. sērija. 3.50 TV3 ziņas. 15.30 Moderns spriedums. 17.00 Vakara ziņas. 17.50 Precamies! 18.00 Latvijas laiks. 18.05 Precamies! 19.00 Lai runā! 20.00 Laiks. 21.15 Zirnēklis. Seriāls. 23.00 Latvijas laiks. 23.05 Zirnēklis. Seriāls. 23.50 Vakars kopā ar Ivanu Urganu. 0.25 Euronews. 1.00 Nakts ziņas. 1.15 Pozners. 2.05 Strīda ābols. M. f. 3.35 Smieklīgi videoklipi. 3.45 Moderns spriedums. 5.25 Smieklīgi videoklipi.	6.00 NTV rīta agrumā. 7.10 Muhiars atgriežas 2. Seriāls. 8.00 Šodien. 8.05 Lolita. 9.05 Rīts kopā ar Jūliju Vīsocku. 10.00 Šodien. 10.20 Mežsargs. Seriāls. 12.00 Zvērināto tiesa. 13.00 Šodien. 13.20 Zvērināto tiesa. 14.30 Ārkārtējs notikums. 15.00 Izmeklētāju superkomanda. Seriāls. 16.00 Šodien. 16.20 Izmeklētāju superkomanda. Seriāls. 18.00 Runājam un rādām. 19.00 Šodien. 19.40 Šets. Jaunā dzīve. Seriāls. 21.35 Likumīgais skolotājs. Atgriešanās. Seriāls. 23.40 Dienas anatomija. 0.20 Termināls. Seriāls. 2.15 Zvērkāvis 3. Seriāls. 4.00 Es tievāju. 5.05 Advokāts. Seriāls.	ROSSIJA RTR 6.00 Krievijas rīts. 9.55 Par pašu svarīgāko. 11.00 Vēstis. 11.55 Izmeklēšanas noslēpumi. Seriāls. 14.00 Vēstis. 15.00 Skifosovska institūts. Seriāls. 17.00 Vēstis. 18.15 Tiešraide. 19.35 Vietējais laiks. 20.00 Vēstis. 21.00 Gads Toskānā. Seriāls. 23.55 Godīgais detektīvs. 0.55 Gastronomijas veikals "Jeļisejevskijs". 2.15 Cilvēks — ēsmā. Seriāls. 3.50 Tiešraide.

"NOVADNIEKA" KALENDĀRS

AGLONAS NOVADS
Aglonas kultūras centrs
◆ 24. oktobrī pulksten 14.00 Aglonas kultūras centrā Liksnas pagasta kultūras nama amaterteātra "Maskas" izrāde "Sausā lapa".

Šķeltovas tautas nams
◆ 16. oktobrī pulksten 19.00 tradicionālais rudens koncerts "Bābele leto". Piedalās Aglonas, Grāveru, Izvaltas, Ambeļu, Asūnas, Bīķernieku, Svārīņu, Indras, Šķeltovas pašdarbnieki. Pēc koncerta atpūtas vakars ar groziņiem, spēli "Fošs laiks".

LĪVĀNU NOVADS
Līvānu novada kultūras centrs
◆ 24. oktobrī pulksten 22.00 Līvānu novada kultūras centrā rudens sezonas atklāšanas balie kopā ar grupu "Straume" un DJ.

Līvānu novada centrālā bibliotēka
◆ 20. oktobrī pulksten 15.00 Līvānu novada centrālajā bibliotēkā tiks šķērsināts ar laikraksta "Novadnieks" redaktori Tamāru Eisti. Līdz oktobra beigām bibliotēkā skatāma laikraksta "Novadnieks" 65 gadu jubilejai veltīta izstāde un laikraksta redaktore Tamāras Eistes gleznu izstāde.

Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrs
◆ 17. oktobrī pulksten 13.00 inženiertehnoloģiju un inovāciju centra zālē tiks šķērsināts ar literatūrzinātnieci, valodniecei Janīnu Kuršīti nodarbība "Vārda spēks. Ķermeņa spēks". Dalība bez maksas.

Sporta aktivitātes
◆ 17. oktobrī pulksten 10.00 jauniešu iniciatīvu centrā "Kvartāls" sāha turnīrs (pir mā kārta), pulksten 15.00 — gaida teniss (pir mā kārta).
◆ 24. oktobrī pulksten 12.00 jauniešu iniciatīvu centra "Kvartāls" sporta laukumā Latvijas meistaršācīkstes futbolā senioriem.

PREIĻU NOVADS
Preiļu novada kultūras centrs
◆ 20. oktobrī pulksten 18.00 Preiļu kultūras namā dokumentālu filmu demonstrācija: Sandija Semjonova filma "Ar domu par labāku pasauli", Kārla Lesiņa filma "Senegāla. Dzāmagenas stāsts". Ieeja bez maksas.

Ārdavas saietā nams
◆ 21. oktobrī pulksten 11.00 Ārdavas saietā namā Cepuru balie.
Aizkaines tautas nams
◆ 16. oktobrī pulksten 22.00 Aizkaines tautas namā Zelta rudens balie kopā ar Eriku Gruzniņu.

Raiņa muzejs "Jasmuiža"
◆ 22. un 24. oktobrī no pulksten 11.00 līdz 15.00 aicina uz

radošajam darbinājam Latgales tradicionālās kultūras un amatu māja. Iepazīšanās ar bišu produktiem, kokamatniecību, medus un zāļu tējas degustāciju, iespējas izliet vaska sveci, izveidot koka dekoru un citi piedāvājumi.

Pelēču kultūras nams
◆ 24. oktobrī pulksten 20.00 groziņu balie zemniekiem "Ražas svētki Pelēčos".

RIEBIŅU NOVADS
Riebiņu kultūras centrs
◆ 23. oktobrī pulksten 22.00 grupas "Tranzīts" 20 gadu jubilejas koncerts un jaunā albuma "Iaurīna efekts" prezentācija.
◆ No 27. līdz 30. oktobrim starpkultūru nedēļa "Māksla vieno". Mākslinieku plenērs, radošas darbnīcas, lekcijas. Svētku noslēgumā 30. oktobrī pulksten 19.00 mākslas darbu izstāde un slāvu atpūtas vakars ar dziesmām un dejām. Ieeja bez maksas.

Stabulnieku kultūras nams
◆ 17. oktobrī pulksten 22.00 Stabulnieku kultūras namā balie kopā ar Aldi Kisi.
◆ 24. oktobrī pulksten 19.00 Stabulnieku kultūras namā stieviešu vokālā ansambļa "Noktime" 40 gadu un viru vokālā ansambļa "Labākie gadi" 35 gadu jubilejas pasākums. Ieeja bez maksas.

Galēnu kultūras nams
◆ 16. oktobrī pulksten 22.00 Galēnu kultūras namā diskotēka, DJ Alex Waste un DJ Endry.
◆ 23. oktobrī pulksten 19.00 Vīlānu dramatiskā teātra kopu izrādes "Kur valnam lita gryuta, tur jys bobu svyuta" un "Zenskaja doļa".
◆ Līdz 25. oktobrim Galēnu kultūras nama mazažā zālē skatāma Preiļu mākslas plenera dalībnieku darbu izstāde.

Sijukalna kultūras nams
◆ 24. oktobrī pulksten 22.00 Sijukalna kultūras namā balie kopā ar grupu "Veives".

Silajāņu kultūras nams
◆ 21. oktobrī pulksten 14.00 senioru atpūtas vakars. Programmā: koncerts, senioru godināšana apaļās dzives jubilejās, balie ar groziņiem.

Riebiņu centrālā bibliotēka
◆ 23. oktobrī bērnu žūrija aicina uz pasākumu "Būsīm detektīvi" — diskusijas par S.Nopolas grāmatu "Tā stunda ir sītusi. Risto Reperi".
◆ 24. oktobrī pulksten 18.00 Helovīnhilla.

VĀRKAVAS NOVADS
Arendole
◆ 31. oktobrī no pulksten 18.00 līdz 24.00 Randaikas muižas kungu sētā (Arendoles muižas kungu mājā) "Legendu nakts" — vēsturisku dokumentālu kino demonstrējumi ar kinoprojektoru par bijušajam apkārtnes muižām. Ieeja par zlemciešu puķu stādu, si-puķu dāvinājumiem muižas dārzam.

DĀRZKOPJA NEDĒĻA (16. — 22. oktobris)

izdodas panākt, ja tos skābē, Mēnesim atrodoties Strēlnieka un Mežāža zvaigznājā. Jānovāc arī zemi paredzētie āboli, ja vēl palikuši dārzā. Belzot būs ienākušās vēlo šķirņu vīnogas. Nav iemesla kavēties ar to novākšanu. Ja jau dabas spēki Strēlnieka zvaigznājā labvēlīgi skābšanas baktērijām, iespējams, tie rosina arī vīna rauga darbību.
✓ No saknāugiem uz lauka, visticamāk, vēl ir rutki, meinsaknes, topinambūri un marutki. No aukstuma tie augsnē īpaši neceltis, taču, zemei sasalstot, būs pārtikai nepieejami. Laiks novākt arī cigoriņu saknes, tāpat ievākt mežrozīšu augļus un ozozīles.

Izmantota "Sējas un Ražas Avīze 2015"

Atver profesijas durvis

Sākums 1. lappasē.

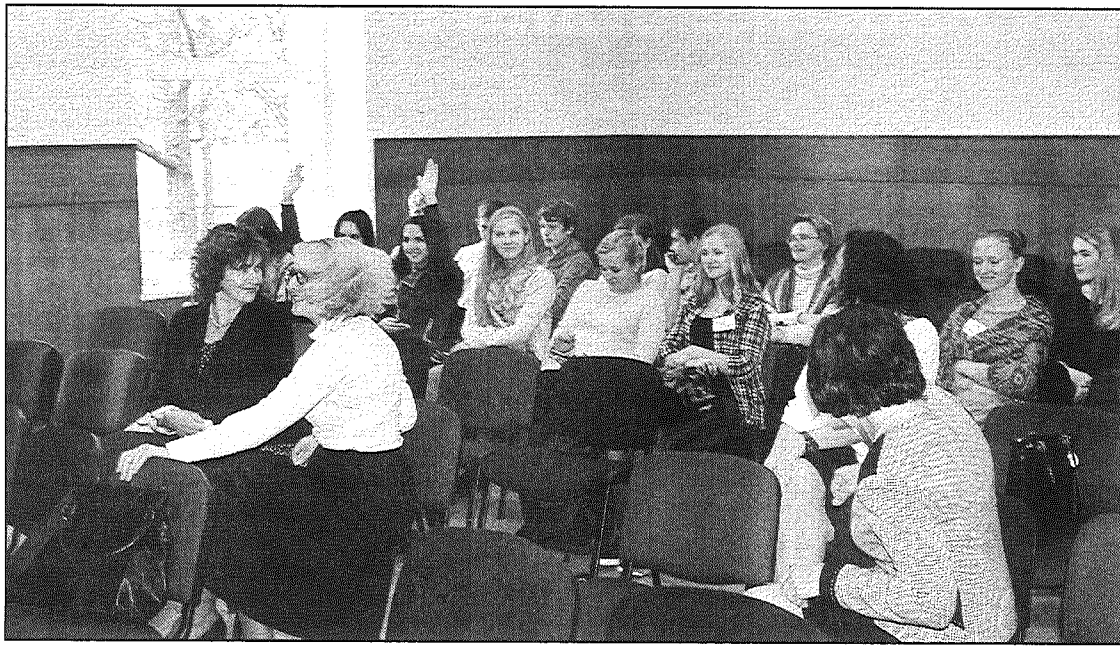
Muzeja piedāvātā izstādē "Sprogaina vilna jāizstiep taisna" sniedz informāciju par vilnas apstrādi, darba rīkiem, to izmantošanu. Tāpat muzejnieki aicināja arī uz citām izstādēm, jo katras pamatā ir stāsts par cilvēkiem un viņu darbiem senatnē vai mūsdienās.

Preiļu un Riebiņu novada tūrisma informācijas centrs (TIC) aicināja uz pasākumu "Tūrisms darbā un atpūtā", kura laikā varēja iepazīties ar TIC darbu, kā arī par pareizām atbildēm uz viktorīnas jautājumiem nopelnīt pārsteiguma balvas.

Preiļu novada bērnu un jauniešu centrs piedāvāja apmeklēt kaligrāfijas biedrības dalībnieku darbu izstādi, pievēršot uzmanību, ka ir cilvēki, kas novērtē rakstības skaistumu. Centrā notika arī vizuālās mākslas konkurss "Atver profesijas durvis", kurā skolēni piedalījās ar darbiem, kuros attēlotas viņu iecerētās nākotnes profesijas. Skolotāja Viktora Boļšakova autordarbu izstādē "Metāla pārvērtības" bija kā apliecinājums tam, kā prasmīgās rokās zobrati, knīpstangas, pakavi, lāpsta, ķēdes un citas lietas pārvēršas fantastiskos tēlos. Tāpat bērnu un jauniešu centrā šonedēļ darbojas radošās darbnīcas "Kā kļūt par keramiķi", "Tehniskā modelēšana – kas tas ir", "Izgatavo savu rotu pats" un citi pasākumi.

Preiļu galvenā bibliotēka karjeras nedēļā iesaistījās ar piedāvājumu iepazīt bibliotekāra profesiju, grāmatu izstādi "Atrodī, izvēlies. Mācies.", aicināja izmantot elektronisko informācijas resursu apkopojumus par noteiktām tēmām. Bija organizēta tikšanās "Pie stiprā pleca – viru skola tīņiem" ar policistiem, zemessargiem, ugunsdzēsējiem, kā arī tikšanās ar dažādu citu profesiju pārstāvjiem.

Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehniskuma struktūrvienība "Preiļi" organizēja paraugdemonstrējumus "Hennas zīmējumi", "Deserta ēdieni", "Vizuālā

● Karjeras nedēļas atklāšanas pasākumā Preiļu Valsts ģimnāzijā.

tēla pārvērtības", popularizēja savas mācību programmas un sniedza par tām informāciju.

Šonedēļ katru dienu kāds karjerai veltīts pasākums notika Preiļu novada vakara un maiņu vidusskolā, apspriežot iespējamās darba vietas novadā, dzīves vērtības, tehnikas nozīmi ikdienā, arī filmu un televīzijas seriālu radītos mitus par profesijām.

Preiļu Valsts ģimnāzijā notika tikšanās ar uzņēmējiem, ārsti, bibliotekāri un citu profesiju pārstāvjiem, bija organizētas individuālas nodarbības "Pieci profesiju tipi".

Pelēču pamatskolā katru dienu ciemos bija uzaicināts kādas profesijas pārstāvis – ugunsdzēsējs, lauksaimnieks, bitenieks, mežsaimnieks.

Plašs pasākumu klāsts bija organizēts Preiļu 2. vidusskolā un Preiļu 1. pamatskolā. 2. vidusskolā ciemos tika aicināti skolas absolventi, kas tagad strādā bankā, policijā, notika tikšanās ar vecākiem – dažādu profesiju pārstāvjiem, ar Latgales mācību iestāžu absolventiem, skolēnu zīmējumu izstādē "Manu vecāku profesija" un citas aktivitātes. Preiļu 1. pamatskolas piektklasniekiem šīs nedēļas

plānā vēl paredzēts mēmais šovs "Dažādās profesijas". Bērniem mājās bija jānointervē vecāki par viņu profesijām. Skolēni apmeklēja Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Preiļu iecirkņa mācību klasi, tikās ar vecākiem, kas strādā policijā. Tāpat skolēni apsprieda matemātikas zināšanu nozīmi ikdienas dzīvē, mācību stundā veicot radošu pētījumu par matemātikas zināšanu izmantošanu ikdienā, aptaujājot vecākus un citus ģimenes locekļus. Notika mācību ekskursija "Kā top apģērbs" uz vietējo šūšanas uzņēmumu, tika plašāk iepazītas profesijas, kas saistītas ar bioloģiju, izspēlēja spēli "Profesiju virpuļi", apmeklēja Preiļu Valsts ģimnāziju, kurā iepazīta jaunākās tehnoloģijas, uzzināja par programmēšanu. Noslēgumā, izmantojot jebkuru informācijas ieguves veidu, atrada profesijas, kurās ir nepieciešamas zināšanas: 5. klases – dabaszinībās, 8. klases – bioloģijā, 8. – 9. klases – ķīmijā. Stundā tika izveidoti profesiju nosaukumi, kas rotās attiecīgās klases logus.

Uz Salas pamatskolu ciemos bija uzaicināti visdažādāko profesiju pārstāvji: pārdevējs, bibliotekārs, aprūpes speciālists, medi-

cīnas māsa, kulināre, šuvēja, farmaceite, zemnieks, vetārsts, uzņēmējs, daiļdārzniece, notika zīmējumu veidošana "Ko es darīšu, kad izaugšu liels".

VĀRKAVAS novada Vārkavas vidusskolas visām klasēm notika pārgājieni ar moto "Profesijas mums apkārt", pārgājiena aprakstu konkurss – skate, nodarbības par profesijām katrā no klasēm.

Vārkavas pamatskolā karjeras nedēļā iesaistījās pat pirmsskolas audzēkņi, gatavojot zīmējumu izstādi "Mani vecāki un viņu darbiņš", veidojot no plastilīna profesiju atribūtus. Skolēni ciemos bija lauku saimniecībās, muzejā piedalījās nodarbībā par seniem amatiem un darbarīkiem, gatavoja prezentācijas par pasākumiem.

AGLONAS novada Rīgas un visas Latvijas Metropolita Aleksandra "Kudrjašova" Grāveru pamatskolas skolēni tikās ar vietējiem uzņēmējiem, ar sociālo pedagogi piedalījās mācību ekskursijā uz Daugavpils uzņēmumiem, notika skolēnu testēšana "Man piemērotākā profesija".

Aglonas internātvīdusskolā audzēkņi tikās ar zemnieku saimniecības pārstāvjiem, piedalījās konsultācijās karjeras izglītībā

"Iepazīsti sevi".

Aglonas vidusskolā risinājās zīmējumu un eseju konkursi par vecāku, dzimtas un sapņu profesijām, notika projektu diena "Profesija manā dzīvē".

Šķeltovas pamatskolas skolēni brauca mācību ekskursijā uz Daugavpils tehnikumu un tirdzniecības profesionālo vidusskolu, veidoja izstādi "Manu vecāku profesijas", kolāžas "Es nākotnē", tikās ar sociālo pedagogi un uzņēmēju.

Priežmalas pamatskolā notika klases stundas "Profesiju daudzveidība", tikšanās ar pagasta lauksaimniekiem, skolēni izpildīja karjeras testus.

16. oktobrī Preiļu bērnu un jauniešu centrā notiks karjeras nedēļas noslēguma pasākums, kurā skolēni prezentēs nedēļas norisi, stāstīs, ko uzzinājuši par profesijām, kā tas palīdzēs izvēlēties amatu. Skolu prezentācijas par paveikto šajā nedēļā tiks nosūtītas organizatoriem uz Rīgu. Paredzēta filmas "Interesu izglītība Latvijā un Annas 2" (kā aizsākās veiksmīga zinātnieka, amatnieka, fotogrāfa vai augstāko tehnoloģiju eksperta profesionālā darbība) noskatīšanās, veiksmes stāstu noklausīšanās, kā arī vizuālās mākslas konkursa "Atver profesijas durvis" uzvarētāju apbalvošana.

Viktors Boļšakovs "Novadniekam" atzina, ka karjeras nedēļa, kuras laikā jauniešiem bija iespēja vairāk iepazīt un plānot savu nodarbošanos nākotnē, tikties ar dažādu profesiju pārstāvjiem, apmeklēt uzņēmumus, noklausīties karjeras konsultācijas, vairāk iesaistīt diskusijās vecākus par profesiju izvēli, aizritējusi veiksmīgi.

Piedaloties karjeras nedēļas pasākumos, jaunieši varēja cīnīties arī par balvu digitālā vidē. Portālā *Draugiem.lv* norit spēle "Atver profesijas durvis!", kurā kopš 7. oktobra varēja iegūt papildus punktus, apmeklējot divus nedēļas pasākumus klātienē arī Preiļu novadā.

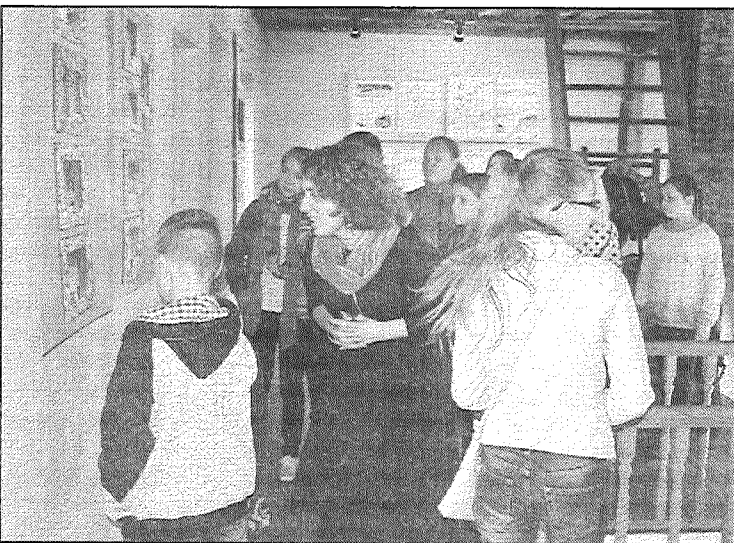
L.Rancāne

Mūzikas un mākslas skolas audzēkņi tikās ar gleznotāju Ilzi Griezāni

J.Graubiņa Livānu Mūzikas un mākslas skolas izstāžu namā notika mākslas nodaļas audzēkņu tikšanās ar gleznotāju Ilzi Griezāni, informē J.Graubiņa Livānu Mūzikas un mākslas skolas direktora vietniece izglītības jomā Inese Butlere.

Tikšanās laikā veidojās sirsniņa saruna ar gleznotāju par neparasto mākslinieka dzīves ceļu. Audzēkņi uzdeva dažādus jautājumus Ilzei – par to, kā kļūt par mākslinieku, kas pamudina gleznot, kuri gleznotāji Ilzi iedvesmo, kā zināt, kad "atnāk mūza", vai bieži tiek rīkotas izstādes, un vēl daudzus citus jautājumus.

Šī tikšanās bija noslēdzošais posms audzēkņu uzsāktajiem radošajiem darbiem, sākoties skolas gaitām. Septembra sākumā mākslas nodaļas audzēkņi pētīja un iepazīta Ilzes Griezānes daiļradi, un, balstoties uz redzēto, veidoja savas interpretācijas, pār-

● Māksliniece Ilze Griezāne (centrā) Livānu mūzikas un mākslas skolas izstāžu namā aplūko audzēkņu darbus.

vēršot tās dažādos zīmējumus, kas veikti ar pasteli, flomāsteriem, tušu, krāsainajiem zīmuliem, gēla pildspalvām, vairākās grafikas tehnikās, un datorgrafikā.

Darbi veicās, un tika iegūta jau-

na izstāde — "Es ceļojumā uz iztēles zemi līdzī nēmsu — Ilzi!". Tikšanās laikā pirms sarunas Ilze Griezāne kopīgi ar audzēkņiem apskatīja izstādi un uzteica audzēkņu radošumu un izdomu.

Ilmāram Štolceram pirmā vieta starptautiskā dambretes turnīrā

No 9. līdz 11. oktobrim Lietuvā Viļņā norisinājās XXII Starptautiskais J.Kulikauskā piemiņas turnīrs gan 64 lauciņu, gan 100 lauciņu dambretē. Šajās sacensībās 100 lauciņu dambretē piedalījās Livānu bērnu un jaunatnes sporta skolas audzēkņi Ilmārs Štolcers, kurš 54 dalībnieku konkurencē ieguva 12 punktus no 18 iespējamiem un sesto vietu, bet savā vecuma grupā U-13 ieguva pārliecinošu pirmo vietu.

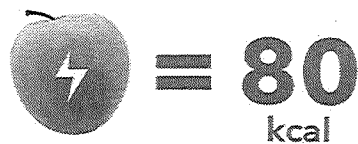
Projekta "Esi drošs – neesi pārdrošs" pusfinālā sacensību par galveno balvu turpinās 20 komandas no Latvijas skolām

Ir zināmas tās 20 komandas, kuras izturēja informatīvi izglītojošā projekta "Esi drošs – neesi pārdrošs" konkursa 1. atlases kārtu un turpinās cīņu par titulu "Vidrošākā klase – 2015" un apmeklējumu Livu akvaparkā konkursa pusfinālā 23. oktobrī.

Dalībai konkursā no Latvijas skolām pieteicās 126 komandas, no kurām 1. atlases kārtā piedalījās 109 komandas, elektronis-

ki atsūtot atbildes uz dažādiem jautājumiem saistībā ar drošību un pareizu rīcību kritiskās situācijās. No tām 20 labāko vērtējumu ieguvušās komandas piedalīsies pusfinālā šā gada 23. oktobrī, Iekšlietu ministrijā Čiekurkalna 1. līnijā 1, kura laikā plānota arī preses konference. Šogad precīzākās un izsmelošākās atbildes uz jautājumiem sniedza **Pelēču pamatskolas 7. klases komanda un Jaunsilavas pamatskolas 7. klases komanda "Relako"**.

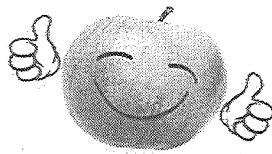
KO TU ZINI PAR ĀBOLIEM?

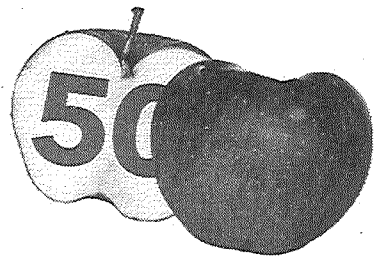
Viens vidēja izmēra svaigs ābols ar mizu un serdi satur aptuveni 80 kalorijas

VESELĪBA

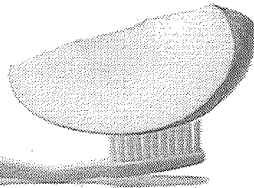
Āboli satur vairāk nekā 50 vitamīnu, minerālvielu, aminoskābju un augļskābju

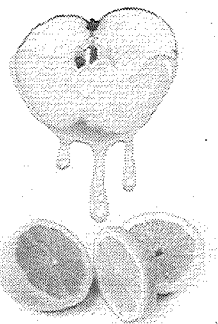
Angļu valodā ir paruna, kura saka: "Apēd divus ābolus ik dienu un dakteri nevajadzēs nevienu"

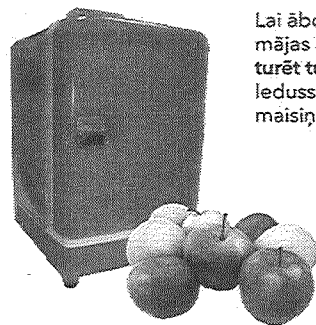
Āboli tiek dēvēti par dabiskajām zobu birstēm, jo tos ēdot tiek balināti zobi un masētas smaganas

PADOMI

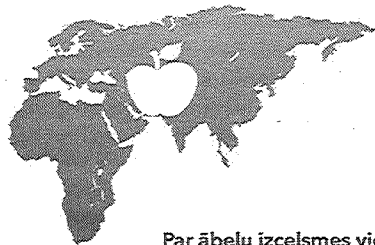

Gatavojot ēdienus, kuros nepieciešami svaigi āboli, lai tie nekļūtu brūni, āboli uz īsu mirkli jāiemērc citronu vai ananasa sulā. Savukārt, pasniedzot sagrieztus augļus, āboli nekļūs brūni, ja pēc sagriešanas tos iemērsiet vieglā sālsūdenī

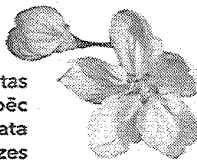
Lai āboli ilgāk uzglabātos svaigi mājas apstākļos, tos ieteicams turēt tumšā un vēsā vietā vai ledusskapī, ievietotus atsevišķā maisiņā

VESTURE

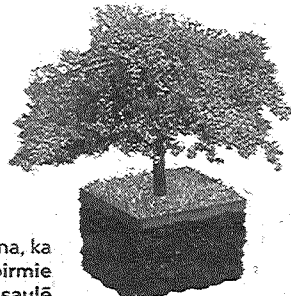

Par ābeļu izcelsmes vietu tiek uzskatīta Centrālā Āzija, kur to senākās savvaļas radniecības atrodamas joprojām

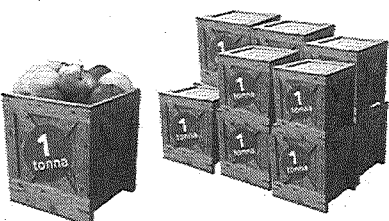
Ābeles ir rožu dzimtas augs, tāpēc to ziedi pēc smaržas un izskata atgādina rozes

Vēsturiski fakti liecina, ka ābeles ir pirmie kultivētie koki pasaulē

PASAUĻĒ UN LATVIJĀ

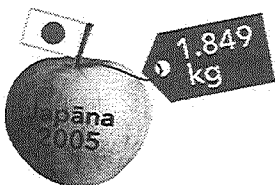
LIDO klienti dažādos ēdienos gada laikā apēd vairāk nekā 12 tonnas ābolu

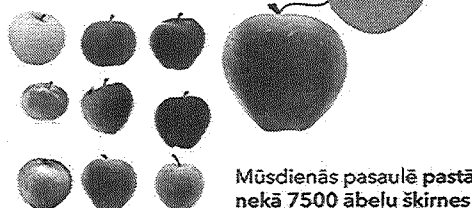
Atšķirībā no šķirņu āboli nogatavojas, sākot no augusta līdz novembrim, bet pareizi uzglabāti tie pieejami līdz pat pavasarim

52000

Visvairāk LIDO apmeklētāji iecienījuši pankūkas ar ābolu pildījumu, pērn LIDO tika apēsti vairāk nekā 52 tūkstoši pankūku

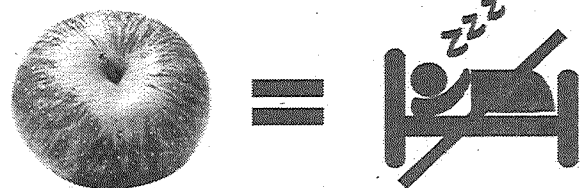

Līdz šim smagākais ābols reģistrēts Japānā 2005. gadā un tas svēris 1.849 kg

Mūsdienās pasaulē pastāv vairāk nekā 7500 ābeļu šķirnes

INTERESANTI

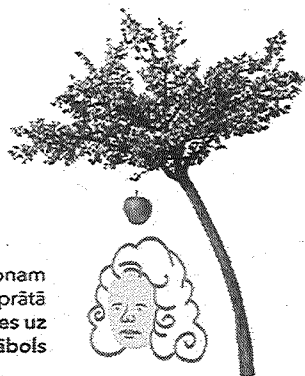

Āboli ir labāks pretmiega līdzeklis kā kafija, jo to sastāvā esošie cukuri ir daudz iedarbīgāki kā kofeīns

Vārda „ādamābols” izcelsme saistās ar Ādamu, levu un aizliegto augli, un uzskatu, ka tas radies Ādamam aizrijoties ar aizliegto augli, kas tur iesprūdis, kā sods un mūžīgs atgādinājums

Viena no teorijām vēsta, ka Īzakam Ņūtonam ideja par gravitācijas teoriju ienākusi prātā pēc tam, kad viņam sēžot zem ābeles uz galvas uzkritis ābols

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(19. — 25. oktobris)

Auns. Daudz nerēķinies ar tiem, kas nebrīdinot maina plānus vai izturas bezatbildīgi pret saviem pienākumiem. Rīkojies patstāvīgi, kārto saimniecības jautājumus, uzlabo finansiālo situāciju. Ja uzrodas konkurenti, neuztraucies, nenervozē, tas būs labs stimuls, lai meklētu sabiedrotos, saliedētos ar tiem, kam nav sveša tava dzīves uztvere.

Vērsis. Centies paveikt pēc iespējas vairāk, esi mērķtiecīgs. Vari apmeklēt jaunus kursus, sākt studijas, doties ārzemju komandējumā vai atpūtas braucienā. Vēlme pēc panākumiem un princips, ka visi līdzekļi labi, var izraisīt strīdus un konfliktsituācijas. Esi azartisks, taču zini mēru.

Dvīņi. Nepieļauj, ka attiecībās ar tuviniekiem patiesas jūtas tiek aizstātas ar virspusējām un ne pārāk pozitīvām emocijām. Nopietnā sarunā tiec skaidrībā par notiekošo. Apsver iespēju iegādāties nekustamo īpašumu, kārto ar mantojumu saistītus jautājumus. Pievērs uzmanību juridiskām niansēm, ievēro visas formalitātes.

Vēzis. Esi draudzīgs un atvērts, akcentē pozitīvo. Tavi panākumi būs atkarīgi no tā, kā komunicēsi ar apkārtējiem un cik gudri apiesi domstarpības. Vēlāk iespējamas jaunas, negaidītas iepazīšanās, tavs paziņu loks kļūs plašāks, daudzveidīgāks. Lielski sastrādāsies ar esošajiem partneriem, piesaistīsi arī jaunus.

Lauva. Esi mērķtiecīgs. Jo skaidrāk zināsi, ko vēlies panākt, jo vieglāk būs izvēlēties ceļu, kā līdz tam nokļūt. Izdosies pat uzlabot savu materiālo stāvokli. Turpmāk traucēs neizlēmība un šaubas. Kamēr neesi atguvis pašpārliecinātību, nesāc neko svarīgu, netiecies pēc neiespējamā.

Jaunava. Lai kādās krustcelēs tu nonāktu, saglabā pašpārliecinātību, nelauj šaubām un nedrošībai ietekmēt tevi. Jo stingrāka būs tava apņēmība, jo vieglāk pārvarēsi grūtības. Vēlāk noskaņojums kļūs nepastāvīgāks, pacilātība mīsies ar nepamatotām aizdomām, nepatīku, kas traucēs saskatīt pozitīvo.

Svari. Tuvākās dienās iespējami negaidīti pavērsieni, pēkšņi tevi var pamest ilggadēji partneri vai nez no kurienes uzrasti konkurenti. Uztver to mierīgi, nesabiezini krāsas — nepārspilē ne sliktu, ne labo! Atrodi laiku pilnvērtīgai atpūtai. Sirdsmieru atgūsi vienatnē vai kopā ar cilvēkiem, kas tevi saprot no pusvārda.

Skorpions. Neraizējies, ja uzrodas konkurenti vai nelabvēļi, dari savu darāmo, liec saprast, ka esi nopietns pretinieks. Prātīgi pievērst citu uzmanību, aizrausi pārējos ar savām aktivitātēm. Vientuļību neuztver kā kaut ko apgrūtināšu, apvaldi nepatīku, nekļūsti īgns. Grimstot sīku nebūšanu jūrā, vari palaist garām kaut ko svarīgu.

Strēlnieks. Seko izvirzītajiem mērķiem, nemaini plānu, un tu gan uzlabosi savu finansiālo stāvokli, gan iesaistīties perspektīvos projektos, pat izpelnīsies plašākas sabiedrības ievēribu. Išlaicīgas problēmas var sagādāt izklaidība un nevēlēšanās uz klausīt kritiku. Saplāno visu līdz pēdējam sīkumam.

Mežāzis. Neatstāj novārtā sabiedrisko dzīvi. Tev izdosies pārsteigt ne vienu vien ar netradicionālu skatījumu uz dzīvi. Turpmākās dienas solās būt notikumiem bagātīgas gan darbā, gan privātajā dzīvē. Panākumi nekur nepaliks, ja būsi aktīvs un enerģisks. Vari sākt kaut ko jaunu, pierādīt sevi līdz šim neapgūtās jomās.

Ūdensvīrs. Daudzas idejas šķitīs interesantas, taču praktiski tās būs grūti īstenojamas. Esi taupīgs, rūpīgi izvērtē prioritātes. Nonācis grūtas izvēles priekšā, saglabā emocionālo līdzsvaru, neielaid sevi negatīvu informāciju. Galvassāpes var sagādāt materiālas dabas jautājumi.

Zivis. Attiecības ar apkārtējiem kļūs spraunākas, šķitīs, ka uz tevi tiek izdarīts emocionāls spiediens. Ja ievērosi neitralitāti un lieki nepālpāsi, problēmu būs mazāk. Vēlāk radīsies jaunas intereses, jaunas kontaktpersonas un domubiedri. Vislielāko prieku sagādās piedalīšanās daudzveidīgos pasākumos.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Sieviešu apavi

no EUR 10,90

Somas

no EUR 16,90

Veikals "100 jūdzes"
Raina bulvārī 17,
PREIĻOS

DZIĻURBUMI.
Tālr. 26526049.

PĒRK

● cirmsas (mežs uz celma).
Skujkoku cena 42 eiro/1 m³,
● mežu ipašumā.
Samaksa darījuma dienā.
Tālr. 27804000, e-pasts: and808@inbox.lv.

Dziednieks **VLADIMIRS DOVGAĻOVS**
(apliecība nr. 0307, licence nr. 16)
pieņems Preiļos 21. oktobrī.
Mob. tālr. 28736836,
mājas tālr. 65624394.

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.

Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

PĒRK vecas dzintara krelles —
ovālās, apaļās; dažādus
izstrādājumus no dzintara,
lielus dzintara gabalus.
Tālr. 28282963.

Savāksim nevajadzīgu sadzīves
tehniku (ledusskapjus,
gāzes plītis, TV un t.t.).
Tālr. 27540758.

PĒRK senās lietas,
antikvariātu.
Tālr. 22068511.

PĒRK piena teļus, telītes un
bullīšus no 14 dienu vecuma.
Zvanīt 26253977, 28686658.

SIA "SENLEJAS" PĒRK
liellopus, teļus, jērus.
Augstas cenas bioloģiski
audzētiem liellopiem. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26190124, 26319888, 65322454.

Garums/ diametrs	Egļe				
	3,7	4,3	4,9	5,5	6,1
14-17	46	46	46	46	46
18-24	64	64	70	70	70
25+	64	64	70	70	70
Garums/ diametrs	Priēde				
	3,7	4,3	4,9	5,5	6,1
14-17	46	46	46	46	46
18-24	62	62	66	64	65
25+	62	62	66	64	65

Garumus iepriekš saskaņot! Piegādes vieta: Varakļāni. Ir transports! www.alnias.lv
SAMAKSA VIENAS DIENAS LAIKĀ!
Tālr. 29806775, 25916403, 64866070.

PVC logi no 15 EUR, jumtiņi,
ārdurvis no 99-300 EUR
Bez % kredīts.
Preiļi, Valmieras 2
Tālr. 28673992 durvistev.lv

Pārdod metāla jumtus un
notek sistēmu no ražotāja.
Cena no 4,55 EUR/m².
T.26368028.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
ieperk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirkus.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 28761515.

SIA Lauku Miesnieks
ieperk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA AIBI iepirk liellopus,
jaunlopus, aitas, kazas,
zirkus, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

Pārdod

miežu, auzu maisījumu vairumā. Cena 70 eiro tonna. Vārkavas pagasts. Tālr. 26256423;
miežus, kviešus. Tālr. 28635093.

Pērk

kartupeļu racēja sviedējrātu. Tālr. 25942213.

SIA "AIBI" AICINA DARBĀ
Ērgļos un Inešos
kautuves darbiniekus,
atslēdzniekus,
palīgstrādniekus.
Labs atalgojums. Dzīvesvieta.
Tālr. 29478728.

Aku urbšana
(artēzisko).
Tālr. 29142220.

Piektdien, 23. oktobrī un 20. novembrī, pārdošanā būs svaiga broilēru produkcija: stībi (5 kg/10 EUR, 15 kg/28 EUR), aknas 2 kg/4 EUR, spārni, kuņģīši (2 kg/4,30 EUR), fileja (2 kg/9,40 EUR), zupas izlase (5 kg/4,50 EUR), žāvēta desa — 3,94 EUR/kg. Jaunaglonā 8.10, Aglonā 8.20, Aglonas stacijā 8.35, Ārdavā 8.50, Pelēchos 9.10, Aizkalnē 9.25, Preiļos (tirgū) 9.50, Sutros 10.20, Ančkinos 10.35, Vārkavā 11.00, Vecvārkavā 11.25, Mačānos 11.45, Vanagos 12.00, Rožupē 12.10, Rudzātos 12.30, Priekules 13.00. Tālr. izziņām 22135110.

Tuvākajos mēnešos, visticamāk, pastiprināsies ūdens trūkuma problēma laukos

Turpinoties sausumam, daudzās akās trūkst ūdens vai tās pilnībā izsūšējušas, un, ja Latviju nepiemeklēs spēcīgas lietavas, tuvākajos mēnešos situācija pasliktināsies, liecina apkopotā informācija.

Daugavas baseinā Krievijā, Baltkrievijā un Latgalē sausums sākās jau pagājušajā gadā, bet pēc siltās 2014.-2015. gada ziemas, kad tikpat kā nebija sniega, ūdens rezerves sāka izsīkt lielā Latvijas daļā. Šā gada augustā, kas bija neparasti sauss, vairākās akās ūdens pazuda, septembrī situācija mazliet uzlabojās, bet sauss oktobris problēmu atkal pastiprinājis.

Laika prognozes liecina, ka tuvākajās nedēļās joprojām būs maz nokrišņu un sausums turpināsies. Parasti rudenī veidojas pazemes ūdens krājumi ziemai, tādēļ tuvākajos mēnešos, iestājoties salam, ūdens var pazust lielākā skaitā aku.

Jau ziņots, ka saskaņā ar ASV meteorologu organizācijas «AccuWeather» prognozēm šī ziema Latvijā varētu būt aukstāka un sausāka nekā pērn.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati liecina, ka ūdens līmenis upēs un ezeros patlaban ir neparasti zems, bet stabils.

Soruden novērota arī vairāku strautu izžušana. Grāvji, kas ru-

deni parasti ir ūdens pilni, stāv tukši, arī purvi vietām kļuvuši sausi.

Ja zems ūdens līmenis saglabāsies arī upju aizsalšanas periodā, palu laikā ziemā vai pavasarī palielināsies ledus sastrēgumu un lokālu plūdu risks.

Barga un ilgstoša sala gadījumā iespējama atsevišķu upju, ezeru un dīķu izsalšana un visu zivju bojāeja. Zemais ūdens līmenis palielina arī zivju nosmakšanas risku.

Virszemes un pazemes ūdens krājumus var atjaunot vai nu spēcīgas lietavas rudenī un ziemā, vai arī biezas sniega segas kušana atkušņa laikā ziemā vai pavasarī.

Livānos apskatāma Raimonda Vinduļa izstāde "Posters of the day"

Līdz 7. novembrim Latgales mākslas un amatniecības centrā apskatāma livānieša, grafiskā mākslinieka Raimonda Vinduļa plakātu izstāde "Posters of the day".

Par plakātu (mūsdienās – poster) kā izteiksmes līdzekli R.Vindulis jūsmojis kopš bērnības. Tolaik, 70. un 80. gados, plakātam bija būtiska nozīme sabiedriskajā dzīvē, lai arī visbiežāk tas bija caurstrāvots ar tam laikam raksturīgo politisko propagandu.

R.Vinduļa radošo valodu ietekmējusi poļu plakāta skola ("Polijas plakāta māksla vienmēr balstījies uz neklūdīgu ilustratīvo valodu, prasmīgu humora un fantāzijas sajaukumu un glezniecisku žestu izmantojumu" – Fold.lv), tāpat arī Šveices plakāta vizuālā valoda un japāņu kaligrāfiskais piegājieni.

"Mani vienmēr uzrunājis plakāta tiešums un izteiksmīgums. Projektu "Posters of the day" uzsāku aptuveni pirms pusotra gada. Sākumā tas bija veids, kā katru dienu piefiksēt vizuāli. Grafiskā valodā attēlojot katras dienas atskatu, meklējot, ieraugot, sajūtot, izvēloties kādam periodam savādāku stilu un piegājieni... Tas mani aizrāva un nu jau radīti vairāk nekā 400 plakātu jeb posteru," skaidro Raimonds Vindulis.

PASMAIDĪSIM

— Kalniņa kungs, kā jums nav kauna? Jūs 40 gadu nodzīvojāt ar sievu, bet tagad viņu pamētat, lai apprecētos ar jaunāku!
— Nu, ko jūs saprotat! Ar vecu sievu naktis tā nomokas: tad viņai vajag valdolu, tad kuņģa pilienus, tad logu atvērt un aizvērt... Ārprāts! Bet ar jaunu labi vakarā aiziet, pret ritu pārnāk, visu nakti vari mierīgi gulēt.

— Sveiks, kaimiņ! Nu, kā jūsu mazulis aug?
— Mazulim viss kārtībā. Tikai uz

mums pašiem miega nepietiekamība gan smagi atsauca. Slikti jūtos.

— Un kā Ilze?
— Ilze esmu es. Virs izskatās vēl sliktāk...

— Esmu stāvokli.
— Apsveicu! Un kas ir bērna tēvs?
— Nu vai zini! Varbūt mani var apvainot vieglprātībā, bet pārlieku lielā ziņkārībā — nekad!

Pirmo reiz apprecējos Rīgā — neveiksmīgi.
Otro reizi Liepājā — neveiksmīgi.
Trešo reizi precējos Daugavpilī — veiksmīgi.
Turpmāk vienmēr tikai Daugavpilī precēšos.

Un kāpēc vīrieši tā baidās no sievietēm? Ko gan sievietē var izdarīt? Nu, garastāvokli sabojāt, nu, dzīvi salauzt... Un viss!

Pamostas vīrs pēc nežēlīga rauta. Grīļojoties aiziet uz virtuvi. Atgriez krānu, kāri dzer...
— Sieva! Celies! Modini bērnu! Pagaršojiet, kāds garšīgs ūdens!

Ja fotoalbums ir maziņš un plāniņš, bet fotogrāfija viena un neglīta — tā ir pase.

Uzņēmējam jautā, kā viņš kļuva miljonārs.
— Pateicoties sievai.
— ?!
Man vienkārši bija interesanti uzzināt,

kurā posmā viņa beigs sūdzēties, ka trūkst naudas.

Labam vīram sieva iet uz darbu, lai atrādītu savas kleitas, bet sliktam — lai pabarotu ģimeni.

— Tēti, tēti, ko tu pagājušonakt sapņoji?
— Ai, dēliņ, tev līdz tam vēl gulēt un gulēt...

— Ja tu tūlīt pat nepārtrauksi izlikties par lielveikala kasieri, es paņēmu savas mantas un došos prom.

— Maisiņu vajag?
Fizikultūras skolotāja kāzās viņa ligavai nācās atkārtoti mest ziedu pušķi tik ilgi, kamēr izpildīja normatīvu.